

JUTRO

Madrid, 21. okt. n. Vse kaže, da je petost v odnosih med cerkvo in državo ponehala. Papeški nuncij Tedeschini je pri zunanjem ministru Lerrouxu in v sporočili, da si želi Vatikan dobrih odnosov s špansko vlado. Zaradi tega je tudi določil, da ostane Tedeschini na svojem mestu. Po sestanku s papeškim nuncijem je zunanji minister novinarjem izjavil, da špansko-vatikanski odnosi normalni, da bo on storil vse, da takšni tudi ostanejo.

Župnik Janko Barle o pomenu volitev

Gosp. Janko Barle, župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani, je sprejel na državni listi g. Petra Živkovića kandidaturu za kranjski srez. Poročali smo že o velikem uspehu, ki ga je imel s svojimi govori na volilnih sestankih v Kranju, Trzinu in Skofji Loki. Njegove iz srca prihajajoče besede so segle do srca in prepričale vse poslušalce, ki so mu burno pritjevali. Izjavil je med drugim:

Spoštovani možje! Danes prihajam med vas ne samo kot prijatelj te prelepe kranjske okolice, iz katere sem sam izšel in katero tako ljubim, da sem vsako leto pohitel, če mi je le čas dopuščal na ta naša luba polja, zelene travnike in v tihe gozdove, da sem med prisluskovanjem prepevanja ptic krepil svojo dušo in užival mir po naporih vsakdanjega dela. Danes prihaja oni tihi župnik, ki ste ga poznali doslej kot človeka, ki mu je glavna skrb čredica njegovih ovčic in opravljanje zvišenege svečeniškega poklica, med vas kot kandidat na vsedrjavni listi gosp. predsednika Petra Živkovića za novembrske volitve v Narodno skupščino. Vem, da se vračate, kako je stopil ta tihi, mirni župnik v politično arenjo, kjer se bjelelo le vse prečesto hudi in strastni politični boji. Rečem vam, da sem se do svoje odločitve prav tako vpraševal tudi sam in dvomil o tem, ali naj se odločim za ta svoj korak. Dolgo sem se posvetoval s svojo vestjo in svojim Bogom, neri ko sem se odločil, kaj naj storim. Težko sem se odločil, da zapustim vsaj za gotovo dobo samo svečeniško službo, ki sem jo vršil z največjo ljubeznijo in veseljem. Končno pa sem se le odločil, da stopim pred narod kot kandidat in se izpostavim tudi morebitnim očitkom in napadom onih, ki so danes žalobno še ozkosrdni in kratkovidni. Prehvalni in presodni tem težki položaji in razmere, v katerih živimo, s katerimi se mora boriti naša ljubljena država. Odločil sem se končno za pozitivno sodelovanje pri uvrstitvi naše ljubljene Jugoslavije.

Znano mi je bilo, da so mnogi mojih duhovnih sobratov zastopali stališče, naj se naše dobro in blago ljudstvo vzdrži glasovanja pri novembrskih volitvah. Poslušal sem njihovo mnenje, proučil njihovo stališče, a se vendar le odločil za sodelovanje, ker sem se zavedal, da sem sin te naše zemlje, katere blagor zahteva danes od slehernika, da ji posveti vse svoje sile in moči. Vem, da me bodo zato mnogi napadali in zaničevali. Jaz pa se teh očitkov ne bojim, ker vem, da bo prišel čas, ko me bodo ti, ki danes še ne razumejo močnega koraka, sami blagoslovili zato, ker sem tako storil.

Vsi vi veste, v kako težkem in opasnem času živimo danes, ko vre vse okoli nas in ko živimo kakor na vulkanu, iz katerega se sikajo prvi plameni. Okoli nas se tresejo mogočne in silne države. Kamorkoli pogledamo, vidimo znake težke krize vse od Nemčije preko Italije, pa do silne Amerike z njenimi neopracenljivimi zlatimi zakladi. Vihar krize, ki je zajel in zamašal naš svet, ni prizanašal tudi naši mladi državi, ter jo je nemilo pretresel. Poleg tega pa so se zbrali okoli njenih meja številni nasprotniki, ki jedva čakajo, da bi se zavoljo te krize in nesloge med jugoslovanskimi brati zamajali temelji Jugoslavije. Vse to vidi in občuti sleherni od nas in tako tudi jaz. Poslušal sem mnogo različnih moč. Eni so se izrekli brez premišljevanja za pozitivno sodelovanje, drugi pa so rekli, da se absentiirajo od dela za konsolidacijo države, ker jih vse skupaj nič ne hriga in da raj vžame vse vrag, ker njih ni poleg. Premišljal sem stališče enih in drugih ter si dejal, da se neha v hipu, ko je na kocki vprašanje okrevitve države, vsa občirnost napram onim, ki narod vsa-

vajajo, namesto da bi mu povedali čisto resnico.

In sem si dejal po vsem tem razmišljanju: Glej, prijatelji, misijonsko delo boš izvršil, če stopiš iz svoje tihe samote in če boš kakal kot svečenik narodu in razprtim bratom: podajte si roke in z združenimi močmi poprimite za državni voz, da ga skupno izpeljemo iz sedanjih nevarnosti na pota v lepšo in srečnejšo bodočnost. Kot kandidat iskreno želim, da bi zavladali ljubezen, sprava in bratsko sodelovanje med vsemi stanovni in deli naroda.

V nadaljnjih svojih izjavah je g. župnik sporočil, da ima za svojo kandidaturu dovoljenje nadrejene cerkvene oblasti. Ko se je bil po dolgem, vestnem razmišljanju in pretehtanju vseh razlogov za in proti odločil, da prevzame kandidaturu za poslanca v Narodno skupščino, je z upoštevanjem tožadnih cerkvenih predpisov zaprosil za dovoljenje cerkvene oblasti. Ko je postal, kakšni nagibi so ga privedli do njegovega sklepa, je privoljenje dobil in šele potem definitivno sprejel kandidaturu.

Nato je g. župnik Barle nadaljeval: »S tem je odpadla v meni tudi poslednja senca dvoma, ali naj kandidiram. Vesel sem šel nato na svojo prvo volilno turnejo po kranjskem srezu, ker sem v duši miren in v srcu zadovoljen, da lahko dam v teh usodnih časih Bogu, kar je božjega, in narodu ter državi, kar je njenega — svoje srce in voljo z vsemi silami pomagati pri konsolidaciji države.

V takem razpoloženju stopam danes pred vas kot kandidat. Morda me boste vprašali: Kaj pa bo k temu rekel g. dr. Anton Korošec? El, dragi prijatelji, g. Korošec nima prostih rok. V svojem srcu najbrž tudi on odobrava ali pa vsaj razume moj korak, delati pa mora proti svojemu boljšemu prepričanju, ker stoji pod diktatom par oseb svoje okolice. Sicer pa je v času, ko gre za življenjske interese države in celega naroda, vračanje oseb postranskega pomena. Osebe so bile in bodo izginile v zgodovini, ki ho bodo njihovo delo. Država pa mora in bo preživela vse osebe, tudi gospode Korošca, Mačka in Davidovića. Ti možje na si tudi danes niso edini v smernicah za ureditev države in kar hoče eden, tega noče drugi. Mi pa pravimo: Novotli je bilo sovražstvo, preveč razprtij! Nočemo in ne moremo slediti onim, ki žele še nevarnosti prenat med brati iste krvi! Za svojo sveto dolžnost smatramo, da z združenimi močmi delamo za premostitev teh prepadov.

Kdo sem in kje mi je tekla zibel, veste vi, prijatelji, sami. Sin sem naše kmečke hiše, ki sem ji ostal zvest. Poznane so mi težave in tegobe kmetijskega stanu, ki mi bo treba še mnogo pomagati, da ostane kakor doslej stebel reda in mira v državi. Poznam pa tudi težave drugih stanov, ki hočejo prav tako živeti, kakor vsi ostali stanov. Poznam mi je meščanski stan. Previdnost božja je hotela, da sem že 30 let svečenik med meščani, četudi sem si vedno želel priti v kako preprosto kmetijsko župnijo, da bi živel kar najtesneje s svojim narodom. Znan je mi težave naših trgovcev, vem za skrbi, ki tlačijo uradnike in razumevam položaj našega delavstva.

Ne bom dajal v tem trenutku raznih obljub. Rečem vam le: Če zaupate moji vesti, moji preteklosti, tedaj vas pozivam: Vsi na volišče 8. novembra, da bomo manifestirali za eno, vsem sveto, veliko idejo!

Zivela na zunaj močna in slavna, a sovražnikom strašna, na znotraj pa v bratski ljubezni združena, srečna in zadovoljna velika Jugoslavija pod vodstvom našega modrega in viteškega kralja Aleksandra!

Burna seja Seima

Varšava, 21. okt. d. Sejm je pričel včeraj razpravo o novem poslovniku, proti kateremu opozicija zelo ostro nastopa, ker bo z njim močno omejena svoboda govora posameznih parlamentarnih klubov. Med razpravo je prišlo do burnih priporov in je sejmski maršal izključil dva socialno-demokratska poslance iz seje. Ko se je eden izmed poslancev branil zapustiti zbornico, je bila pozvana zbornična policija, ki pa so ji socialno-demokratski poslanci preprečili, da bi ga odvedla iz dvorane. Končno je sejmski maršal prekinil sejo, ki je bila odprta šele po daljšem odmoru.

Obsodba štirih antifasistov iz Milana

Rim, 21. okt. r. Pred posebnim sodiščem za zaščito države je bil sredi zaključen proces proti skupini republikanskih revolucionarjev, ki so bili, kakor prav obtožnica, članjenji v tajni organizaciji »Giustizia e Libertà«. Obtoženci, mehanik Avrelio Biardi, Alojzij Parani, Franjo Vachelli, Hugo Pierantoni iz Milana in mizar Kanjic Capriotti, so bili obsojeni, da so l. 1930, v Milano širili prepovedane antifasistične tiskovine in letake, s tem kršili zakon o zaščiti države in javne varnosti ter da so nagovarjali svoje znanke k uroru proti državnim oblastem. Capriotti je bil oproščen, ker mu krivde niso mogli dokazati. Pagani je bil obsojen na tri leta, ostali trije pa vsak na dve leti in šest mesecev ječe.

»Zeppelin« v Braziliji

Pernambuco, 21. oktobra AA. Nemški zrakoplov »Graf Zeppelin« je dosegel brazilsko obalo brez incidentov.

Amnestija na Bolgarskem

Sofija, 19. oktobra.

Takoimenovana »devetojunska revolucija«, ki je leta 1923. zrušila tedanjo vlad Aleksandra Stamboljskega, je poleg ožjih pristašev tedaj umorjenega vodje zemljedelcev pognala v svet tudi razne temne življe, ki so hoteli izkoristiti prilike v katerih je bila Bolgarska pod krvavo vladjo Cankova. Svetovnejski atentat je napolnil zapore, iz katerih ni bilo izhoda z živo glavo. Rešitev je bila za vse tiste, ki se niso brezpogojno pokorili vladni »devetojunec«, edinole v begu. Tako je nastala bolgarska emigracija, razkropljena po vsej Evropi in celo tudi tam na oni strani Atlantika. Ko pa se je letos spomladi sestavil proti vladni Demokratičske Sgovorac opozicijski narodni blok, ki je potem v volitvah 21. junija temeljito porazil samostalno vladjo Ljapčev-Cankovljevo, je bila ena glavnih točk sporazuma, na katerem je slonel »narodni blok«, amnestija emigracije. Vlada »narodnega bloka« pa se seveda ni mogla takoj po svojem nastopu lotiti tega važnega vprašanja, ker so bile nujnejše državne potrebe na dnevnem redu; toda sedaj, ko je tudi zenevsko zasedanje za njo in se pričakuje, da se tu d. odškodninski spor z Grško reši v prilog Bolgarske, pa to vprašanje vse bolj sili na dan in še tem bolj, ko ravno zemljedelci, predstavniki velike večine bolgarskega naroda, kar najodločnejše zahtevajo, da se to vprašanje reši v najkrajšem času.

V zemljedelskih krogih pa sta se vkljub sicer enotni zahtevi po amnestiji pojavili dve struji: prva, ki zahteva popolno, splošno amnestijo vseh v inozemstvu živelih bivših zemljedelskih politikov, in druga, ki ne želi take splošnosti, vobče, ali pa vsaj ne sedaj v prvem trenutku. Na nekatere posamezne osebe naj bi se ta amnestija sploh ne nanašala, ali pa naj bi prišla zanje šele pozneje. Gre predvsem za osebi dveh bivših prvakov zemljedelskih, Koste Todorova in Aleksandra Obova, ki so ju »sgovoristi« zaradi njihove množestranske publicistične delavnosti v inozemstvu, naperjene proti notranji in zunanji politiki »Demokratičske Sgovorac«, zasovražili in zaradi njih tudi strahovito napadali, zlasti v volilnem boju, vso zemljedelsko zvezo.

Kako končno stališče zavzamejo zemljedelci v tem pogledu, še ni gotovo. Vsekakor pa je zanimiva za splošno presojo amnestijskega vprašanja izjava novega ministrskega predsednika Mušanova na javnem zborovanju v Rusnuku, v kateri pravi, da se je v predvolilni borbi obetala amnestija, toda ne brezpogojna in absolutna in da vladna ne bo amnestirala onih, ki bi se vrnili v državo, da bi zopet izvajali nered. Vlada »narodnega bloka« je prišla na oblast z geslom, da se pozabi prošlost, toda onim, ki se žele vrniti z namenom, da bi metali bombe pod noge Bolgarski, se to ne bo dovolilo in ne bodo amnestirani.

Po tej izjavi ministrskega predsednika se splošno sodi, da amnestija ne bo splošna in da se zlasti ne bo nanašala na one temne življe, ki so v težkih časih hoteli zlorabiti prilike za razorne namene pod zunanjim vplivom. Splošno mišljenje je pač, da so tu mišljeni teroristični življenjski katerekoli barve, zlasti pa rdeče, dočim bodo o amnestiji zemljedelske emigracije brez dvoma odločevali v prvi vrsti zemljedelci sami.

Iz državne službe

Beograd, 21. okt. p. »Službene Novine« objavljajo odlok, s katerim so premeščeni v področju ljubljanske železniške direkcije: administrativni uradnik Janez Česen iz Ljubljane na Rakek, prometni uradnik Ivan Škerjanec s Tezna v Maribor, Josip Dolenc iz Brezice na Tezno, Hinko Gunter iz Dobrave-Vintgar na postajo Sava, Josip Lavrič iz Velenja v Skofjo Loko in Fran Brandtner, postajenačelnik iz Rogaske Slatine v Videm-Krško.

Beograd, 21. okt. p. Z odlokom prosvetnega ministra je premeščen z ženskega na moško učiteljske v Ljubljani prof. Mirko Mesojedec.

Osnovanje Zveze mestnih hranilnic

Zagreb, 21. okt. r. Po seji Zveze jugoslovenskih mest v Ljubljani se je vršila v Zagrebu konferenca zastopnikov mestnih hranilnic. Konferenci so med drugimi pristopovali tudi zastopniki Mestne hranilnice iz Ljubljane, Maribora, Celja in Ptujja. Konferenca se je bavila z vprašanjem osnovanja Zveze mestnih hranilnic. Po daljši debati je bil sprejet sklep, da se skliče ustanovna skupščina 5. decembra v Zagreb. Namen Zveze bo ustvariti tesnejše odnose med mestnimi denarnimi zavodi in določiti enoten postopek pri dajanju posojil tako občinam, kakor občinskim podjetjem in ustanovam.

Novo krvoprelitje v Sofiji

Sofija, 21. okt. r. Sinoči okrog 9. je bil v svoji trgovini na vogalu ulice Klementina in kralja Borisa ubit 55letni trgovec Peter Merdalov. Merdalov je bil znan pristaša makedonskijevščini. Napadaleci so streljali nanj skozi izločeno okno. Oddali so nanj štiri strele, ki so vsi zadeli, tako da se je Merdalov zgrudil na mestu mrtev, dočim so napadaleci nemoteno pobegnili. Policija je uvedla preiskavo in aretirala tri osumljence. Ubiti Merdalov je bil v trgovskem svetu zelo znan in ugleden. Zapuščila vdova s štirimi malimi otroki. O vzrokih njegove smrti se širijo najrazličnejše verzije, gotovo pa je, da gre za obračunavanje med makedonskijevščini.

Velike poplave v Indiji

Bombay, 21. oktobra s. Ogronomi nalivi zadnjih dni nad ravnino okoli Rajputane so povzročili v okolici Jaipura velike poplave. Po doslej znanih podatkih je utonilo nad 150 ljudi, 12.000 pa jih je brez strehe. Voda je uničila tudi mnogo živine in plantaž za juto.

1238 sodov zlata za Francijo

Pariz, 21. oktobra d. S potniškim parknikom »Europas« je včeraj prispelo v Cherbourg 380 sodov zlata v vrednosti 50 milijonov dolarjev, ki so jih takoj odpeljali s posebnim vlakom v Pariz. S parknikom »Aquitania« je sredi prispelo nadaljnjih 258 sodov zlata. Jutri pa bo prispelo v Cherbourg s parknikom »Deutschland« in »President Roosevelt« še 600 sodov zlata. Kar predstavlja vrednost približno milijardo frankov.

Sleparstvo s čarodejnim ciganskim loncem

Še vedno se najdejo žrtve vraž in ciganske lokavosti

Ptuj, 21. oktobra.

Posestnik in zidar Anton Hobat iz Nегоve je bil zaposlen kot zidar v Mariboru in ko je hodil na Tezno po ilovico, se je zanimal za cigansko družino Bogdanovo, ki je tam taborila. Njegovo zanimanje do ciganov je bilo tako veliko, da se je dal povabiti tudi v taborišče, kjer so mu cigane prerokovali srečo. Ko jih je obiskal ponovno, so mu pokazali tudi precejšen lonec, ki je bil navidez do vrha poln stotakov. Sam glavni ciganske družine Janko Bogdan je gostu razlagal, da je to čarodejni lonec, v katerem se denar sam pomnožuje, če se da vanj od časa do časa nekaj denarja, ki pa mora priti iz tujih rok. Presenečenemu zidarju je predlagal, naj da v lonec kakih 7 do 10.000 Din, pa bo še isti dan iz lonca dobil najmanj 20.000 Din. Cigan je zatrejal, da je čudovit lonec bas sedaj posebno plodonosen in da bi cigani lahko osrečili tudi koga drugega, nočejo pa tega storiti, ker vsem ljudem ne zaupajo. O n. m. ki jih je že ponovno obiskal, pa so prepričani, da ne bo raznašal ciganskega bogastva okrog po svetu in da bo med njimi ostalo vse tajno. Naj čimprej izkoristi to zaupanje in čim več denarja bo prinesel, tem bolje bo zanj.

Hobat se je takoj odpeljal domov v Nегоvo, kjer je dvignil svoje prihranke v znesku 2150 Din, izposodil si je pa še 2050 Din. Ves ta denar je ponesel v cigansko taborišče. V navzočnosti poglavarja Janka Bogdana ter cigank Ane, Perse in Lube je bil denar položen v čudodelni lonec. Potem je ciganski poglavar pozval zidarja, naj gre z njim v cerkev, da pred oltarjem priseže popolno molčečnost. Po prisegi pa bo že lahko dvignil 20.000 Din. Ko je bila prisega opravljena, je cigan Hobatu spoštljivo poljubil roko, potem pa ga peljal še v dve

gostilni, da sta se okrepčala. Ko sta se vračala iz mesta proti Tezni, je pa cigan delal, naj gresta v taborišče vsak po svoji poti, da ju ne bi kdo opazil skupaj. Menil je, da je potrebna posebno opreznost pred policijo, ki bi denar zaplenila. Hobat, zavezan v vraž in še prevzel od s'ovesne prisege, se je res ločil od cigana ter jo ubral po drugi poti proti ciganskemu taborišču. Ko je prišel tja, ni bilo tam ne Janka Bogdana in tudi ne cigank, s katerimi se je bil seznanil. Na cigane in na denar je čakal še dve uri, ko se mu je slednji zasvetilo v glavi, da je osleparjen. Ker je domneval, da so jo cigani ubrali proti Ptujju, se je napotil tja in prijavil svoje doživljaje orožnikom. Orožniki so se z njim vred podali na zasledovanje in so pri Sv. Vidu pri Ptujju našli na cigansko družino Djurdjevičev in od nje izvedeli, da je Bogdanova družba odpotovala že dalje preko Drave. Orožniki s s Hobatom zasledovali cigane z avtomobilom in jih dohiti v vasi Negovščici pri Čakovcu. Prignali so jih v zapore puškega okrajnega sodišča. Pri njih so našli 3040 dinarjev.

Zelo zanimiv je zagovor 36-letnega Bogdana in njegove 30 letne žene Lube. Trdovratno zatrjuje, da z zidarjem Hobatom sploh nista imela nobenega opravka, da še celo govorila nista z njim, pač pa da sta se z njim seznanili 17-letna Anka in 16-letna Persa in da sta najbrž onidve dobili od njega denar. Persa in Anka sta to priznali, o čarodejnem loncu pa pravita, da ni bil poln denarja, temveč poln cunaj in da sta samo na vrhu bila dva stotaka. Ciganki zatrjuje, da jima je zidar sam dal 4200 Din in da se potem ni več zglasil. Premetenji cigani so seveda zvalili krivdo na mladoletno dvojico zgolj zato, da bi kazen bila čim lažja.

Žrtev žganja

Litija, 21. oktobra.

Toliko sadnega pridelka kakor letos prebivalci v litijskih hribeh že z lepa niso spravili v svoje šrambe. Obilni pridelki pa ne koristijo dosti, ker za nabrano sadnjo ni kupcev. Da jim sadje ne zgine, ga mnogi kmetovalci sprejajo ali pa kuhajo žganje. Tudi Brčon Janez, posestnik iz malega naselja Debeče pod Javorjem, je bil zelo obdarjen s sadnim pridelkom. Možak je že ves prejšnji teden kuhaj žganje. Ker ni bilo kupca, je dejal: »Ga bom pa sam spravil pod streho!...»

Tone ga je pil kar toplega izpod kotla in zadnje dni je hodil čisto omoten. Brigal se ni prav nič več za družino. Zaradi družinskega spora se je pijače iz jeze še bolj navlekel. Minilo noč ni prišel niti pod streho, ampak jo je prebil kar pri kotlu za skednjem. Ko ga ni bilo davi nič na spregled, je poslala žena po moža. Ves zgrozen se je vrnil deček v hišo z novico: Oče visijo mrtvi na hrški za podom!...

Smrti posestnika Berčona je krivo samo nesrečno žganje. Včeraj večer preveč je to pijače po naših hribeh. Da se ga nekateri posestniki nakrežejo tako močno, da so kar po več dni v težkem deliriju, ni za naše kraje nobena novost. Prosta žganjakuha je propast za naše podeželje, zlasti ob bogatih sadnih letinah.

Beograd brez vode

Beograd, 21. okt. p. Danes je bil Beograd skoro brez vode. Sava je postala zaradi deževja tako kalna, da vode pri filtriranju niso mogli dovolj očistiti in napraviti užitne. Zaradi tega je bila na razpolago samo neznatna količina vode iz studencev pri takozvanih »belih vodah«. Mestno načelstvo je izdalo na prebivalstvo proglas, v katerem priporoča kar največjo štednjo z vodo, ker preti sicer nevarnost, da bo ostal Beograd popolnoma brez vode.

Pravoslavna cerkev in reforma koledarja

Bukarešta, 21. okt. p. Sveti sinod rumunske pravoslavne cerkve je na svoji včerajšnji seji razpravljaj o predlogu komisije Društva narodov za reformo koledarja ter je po daljšem posvetovanju izrazil mnenje, da lahko veljavno sklepa o tem vprašanju samo vasiljski sabor vseh pravoslavnih cerkev.

Železniški atentat pri Komarnu

Praga, 21. okt. d. V petek ponoči se je na železniškem mostu preko Dunava pri Komarnu na češkoslovaško-madžarski meji pripetil dogodek, ki tvori sedaj predmet preiskave oblasti. Pri železniškem čuvaju se je namreč zgledil male pred polnočjo neznanec, ki je poizvedoval, če ima mednarodni brzovlak Budimešta-Praga zamudo. Ko je poizvedoval, je odšel pregledovat progo, je našel na mostu preko tira položeni dve skali, težki po 70 kg. Odhitel je nasproti brzovlaku ter ga ustavil s svetlobnimi znaki. Ugotovili so, da je moral skali položiti na tir več ljudi.

Strašen zločin ljubosumne žene

Newyork, 21. okt. n. V garderobi na postaji v Los Angelesu so našli v dveh kovčgih dvojce ženskih trupel. V truplih so prepoznali neko radio-operaterko na kliniki »Phönix« v Kaliforniji in njeno prijateljico. Umor so že pojasnili. Obe ženski je umorila žena vodje na omenjeni kliniki. Njej je pri zločinu pomagal njen brat. Ubila ju je iz ljubosumnosti. Morilka se je s svojim bratom zglasila v garderobi in hotela dvigniti oba kovčga. Železniški nameščenev pa jo je slučajno vprašal, kaj je v kovčgih. Tedaj se je silno prestrašila, krivila in zbežala. Nameščenci so s silo odprli oba kovčga in tako odkrili zločin.

Bivši bolgarski kralj na Madžarskem

Budimpešta, 21. oktobra s. Bivši bolgarski kralj Ferdinand biva že dva dni na Madžarskem kot gost nadvojvode Jozefa na njegovem posestvu v Alcautu. Popoldne je prispel v spremstvu nadvojvode v Budimpešto, kjer je obiskal predstavo v kinematografu Zvečer se je vrnil v Alcaut. Kakor pravijo, bo najbrž ostal dalje časa na Madžarskem.

Dva vlomilska brata v zaporu

Marenberg, 21. oktobra.

Pred meseci je »Jutro« obširno poročalo o vlomilski družbi, ki se je potikala po Pohorju ter izvršila več tatvin in vlomov. Za vlomilce je manjkala vsaka sled, dasi se je poskušalo vse za izsleditev nevarnih zločincev. Tatovom so končno postala tla prevroča in pobrisali so jo v okolico Slovenjgradca in v Mislinjsko dolino ter tam nadaljevali svoje zločine.

Sprva se je celo mislilo, da vrši vlomne po Dravski dolini, Pohorju in v okolici Slovenjgradca ena in ista družina. Vlomilci, ki so gospodarili po Dravski dolini, so bili po vlovu v Hribnikovo trgovino v Breznem aretirani in doglano se je, da so na Pohorju in v okolici Slovenjgradca na delu neki drugi zločinci. Vlomov in tatvin sta bila osumljena brata Franc in Jožef Pečovnik, pristojna v Sv. Janž na Vinski gori.

Zanimivo je pri vseh stvarih, da sta vlomilca kradla tekem enega dne v kakem kraju po večkrat, pa sta se znala vedno spretno izmikati. Tako je bilo vlomljeno v začetku junija v Starem trgu pri Slovenjgradcu in se isti dan sledili dve tatvini v Golavabuki. Kmalu nato sta napadla zločinca v Legnu nekoga pastirja na paši ter ga precej poškodovale. Nekaj dni pozneje je bila tatvina z vlomom v Ravnanju pri Šoštanju in pa pri g. Raku, restavratu v Velenju. Nato so tatvine v teh krajih prenehale.

Franca Pečovnika so prijeli v Celju. Svoje zločine je priznal ter izpovedal, da je bil pajdaš brat Jožef. Takoj po aretaciji Franca je Jožef izginil in je v zadnjem času poskušal svojo srečo v ljubljanski okolici. Te dni so ga prijeli v Domžalah in bo gotovo tudi on moral priznati svoje zločine.

Izpred mariborskega sodišča

Maribor, 21. oktobra.

Pred sodniki je stal danes postaven kmečki fant France Kureš iz Hajdine pri Ptujju, obtožen, da je letos ob veliki noči, ko je bil kot vojak na dopustu, sunil v prepiru z bajonetom v trebuh Matevža Maruško. Dasi je bila rana smrtno nevarna, je Maruško po nekaj tednih okrevaj. Kureš se je zagovarjal, da je Maruško sunil v silobranu in obsojen je bil na 5 mesecev strogega zapor.

Prišla je na vrsto skupina obtožencev iz Gerlave v ljutomerskem okraju. Kmečka sinova Josip D. in France M. sta bila obtožena več vlomov in tatvin, drugi tudi zaradi prikrivanja ukradenega blaga. Josip je bil obsojen na 10 mesecev strogega zapor in na izgubo častnih državljskih pravic za dobo 3 let, France pa na 2 meseca strogega zapor in izgubo častnih državljskih pravic za dobo 3 let. Oboje pa po pogotno na dve leti. Ostali obtoženci so bili obsojeni od 7 dni do 3 mesecev zapor pogotno.

Naposled se je zagovarjal 26-letni brezposelni krojaški pomočnik France Lubeš s Praerskega zaradi več tatvin, zlasti na zaradi dveh v vlaku. Med postajama Ptui—Pragersko je ukradel snrovniku službeno čenico in zaboi pozlačenih peresnikov »Penkal«. Tatvini je priznal in je bil obsojen na 5 mesecev strogega zapor in izgubo častnih državljskih pravic za dobo 3 let.

Vremenska napoved

Zagrebaška vremenska napoved za danes: Oblačno, spremenljivo, zmerna temperatura, precej stalno. — Situacija včerajšnja dne: V teku poslednjih 24 ur so beležili v južni Evropi precej močno barometriško denesilo, ki je bila vznak, da se je vreme poslabšalo in da je bilo nekaj dežja. Vendar se je barometer dvignil in se je vreme zboljšalo. V zadnjih urah je ponovno padel za 2 do 11 mm, največ na severu, naiman pa na jugu in v Primorju. Temperatura je davi porasla za 1 do 11 stopinj, bolj na severozapadu kakor na jugu, kjer je ponekod celo malo padla.

Dunajska vremenska napoved za četrtrek: Po jasni noči jutranja slana; podnevi hladno. Ni tolovo, da se bo jasno vreme držalo. Malverzacija zagrebaškega

Zmanjšanje delovnega časa v ČSR

Praga, 21. oktobra. d. Ministrstvo za socialno skrbstvo je na podlagi izkušenj v drugih državah, kakor v Angliji, Nemčiji, Franciji in Belgiji, kjer so veliki industrijski obrati uvedli 40 urno delo na teden, izdelajo načrt zakona, po katerem ne sme v obratih, na katere se nanaša zakon o osemurnem delovniku, znášati delovni čas nad osem ur na dan in nad 40 ur na teden. V rudnikih ne sme znášati delovni čas nad 7 in pol ure na dan ter 37 in pol ure na teden. Zakonski načrt ureja delovni čas tudi v kmetijskih in gozdarskih obratih. Ministrstvo za socialno skrbstvo je mnenja, da se more na ta način doseči omiljenje brezposelnosti z zaposlitvijo večjega števila brezposelnih.

Akcija za brezposelne v Nemčiji

Berlin, 21. okt. AA. Berlinska organizacija za zimsko pomoč brezposelnim delavcem in siromušnim slojem je začela včeraj zbirati prispevke. 180 avtomobilov in 18 velikih tovornih avtov je otklo v posamezne mestne dele. Prostovoljno prijavljene osebe obeh spolov so nato obiskale stanovanja v posameznih hišah in posilile za obliko. Uspeh prvega dne je bil nenavadno ugleden. Vsi krogi brez razlike so se z veseljem odzvali tej zloveljubni akciji.

Wilhelmshafen, 21. okt. AA. V nekaterih tiskanih izdankih Indijelcine so uvedli 40 urni delovni teden, da s tem onije odpuste delavcev.

Naši kraji in ljudje

Vas Podpeč v ognju

Nočni požar uničil 11 objektov — Delo zločinske roke

Še včeraj se je vlekel dim po pogorišču

Ljubljana, 21. oktobra. Prijazno, na gosto naseljeno vas Podpeč pod Krimom, ki slovi po svojem marmornu, je v kratki dobi zadela že druga požarna katastrofa. Utrueni od dnevnega kmečkega dela so snoči stanovalci večji del železnic k nočnemu počitku, ko se je ob 21.15 razlegel po vasi obupni klic: »Gori!« in je hkratu gasilski rog pozval domače gasilce na pomoč. Na parnih žagah so zatulile sirene in njih rezki glas se je čul daleč na okrog, vse do Ljubljane.

Kakih 30 m od glavne ceste, ki vodi skozi vas, se je nahajal nov kozolec posestnika Jakoba Sušteršiča. Naprtan je bil s poljskimi pridelniki in gospodarskim orodjem. Tu je izbruhnil ogenj. Način, kako je nastal požar, da sklepamo, da je bila na delu zločinska roka požigalca. Ogenj je takoj objel ves kozolec in se začel bliskovito naglo širiti na vse strani, podpiran od močnega severovzhodnika, ki je nad vasjo povzročil pravi vrtilinec. S kozolca je plamen švigal predvsem na ostala gospodarska poslopja Sušteršičeva in na njegovo hišo. Sušteršič je od vsega ostalo le, kar so mogli rešiti pohištva in živine.

Silni ogenj se je nato prevelil na poslopja posestnika Antona Grudna, ki so mu pogoreli hlev, skedenj, kozolec in svinjaki, gospodarsko orodje, mnogo sena in poljskih pridelnikov. Od Grudna se je požar širil na domačijo Ivana Jarca, ki trpi največjo škodo. Res mu je ostala hiša, toda vse drugo lepo premoženje je uničeno.

Besni element, ki je najhuje divjal od

21.30 do 23. ure je vsega skupaj upepelil Sušteršičevo hišo in 10 različnih gospodarskih poslopj. Celotno škodo so takoj po požaru cenili na približno 700.000 Din, krita pa je le z malo zavarovalnino.

Mnogi gasilci so vso noč delali z naporom in vzorno požrtvovalnostjo. Nekateri so bili proti jutru res popolnoma izčrpani. Prvi so stopili v akcijo domači gasilci z ročno brizgalno. Ostali domačini so skušali obravnavati pred vsem lastna poslopja, kajti iskro so letela na vse strehe. Kmalu so prihiteli na pomoč gasilci iz Presejra z motoriko, dalje z Jezera, Kamnika, Vnanjih gor, katerih motorna brizgalna domačega izuma je doživela prvi krst, dalje z Loga, Borovnice, Verda, Laverce, Barjani z motoriko pod Vrbinčevim vodstvom in gasilci ljubljanskega društva za severni del mesta z motorno brizgalno pod vodstvom Milka Hojana. V funkciji je bilo torej 6 motornih in 4 ročne brizgalne, ki so k sreči imele dovolj vode iz podpeškega potoka. Videč, da ni mogoče rešiti gorečih objektov, pa so se gasilci omejili na lokalizacijo požara, kar se jim je tudi posrečilo. Okoli 23. so bili že uverjeni, da so požar popolnoma ugasili, ko je naenkrat začela goreti hiša ne daleč od posestnika Jarca. Rešili so jo. Ker je nihal silen severovzhodnik, se je vnel tudi gozd nad vasjo. A tudi ta požar so prav hitro pogasili.

Orožniki v Podpeči, ki so se tudi marljivo udeleževali gasilne akcije in skrbeli za red, so uvedli vsestranske poizvedbe o nastanku usodnega požara.

Letalo Balbovega spremstva v Ljubljani

Izgubilo je smer in brez bencina pristalo na našem letališču

Ljubljana, 21. oktobra. Včeraj popoldne so brnela visoko nad Ljubljano v smeri proti zapadu tri letala, ki so kmalu izgubila v obzorju. Malo po 17. uri v zgodnjem mraku pa se je spet pojavilo nad vzhodnim delom mesta veliko letalo, ki se je jelo polagoma spuščati in je slednjič pristalo na vojaškem vežbališču pri D. M. v Polju, v bližini železniške črtnice 630. Okoliški stanovalci so prihiteli v gručah k veljemu ptiču, iz katerega sta pravkar izstopila italijanski pilot in njegov mehanik. Italijana sta bila opremljena s padobranoma, znak, da sta bila pripravljena na najhuje, a se jima je vendarle posrečilo pristati z nepoškodovanim aparatom.

Ker se pilota nista mogla sporazumeti z ljudmi, so s čuvajnice telefonirali v mesto. Medtem se je tudi že pripeljal na vojaško vežbališče predsednik Aerokluba g. Rado Hribar, kateremu sta italijanska pilota poasnila da sta člana eskadre, ki je spremljala italijanskega letalskega ministra g. Balba, a jima je na povratku iz Budimpešte v Italijo zmanjkalo bencina in sta tako bila prisiljena pristati v naših krajih. O njunem pristanku je bilo seveda predvsem obveščeno oblastno in policijski, ki je letalo zastražila, dokler ni ob 23.

prispela vojaška straža. Aparat je velik dvokrilnik, ki bi služil v primeru vojne za dnevno bombardiranje.

Oba letalca sta bila povabljeni od strani italijanskega konzula v mesto in sta se nastanila v hotelu Unionu. Vpisala sta se kot tenente Cesare Colangelli in corporale Giuseppe Casanini, oba iz Turina. Colangelli je izpovedal, da se je baš s tem letalom, označenim z »BR 25567«, prej vozil minister Balbo in da se je po pristanku v Budimpešti vrnila njegova eskadra v terek ob 13.45 nazaj proti Italiji. Ko je bil ta aparat z drugimi že davno za mejo, je zašel v vihar. Colangelli sodi, da se je nahajal že nad Vidmom, potem pa je izgubil smer in se znašel naenkrat nad Ljubljano, kjer je bil pristanek zaradi pomanjkanja bencina že skrajno nujen. S tovarišem podčastnikom sta preživljala v zraku že prav hude trenutke in sta bila pripravljena za primer, da bi ne našla za pristanek pripravnega terena, odskočiti s padali.

V Ljubljani je oskrbela italijansko letalo po posredovanju Aerokluba z bencinom, odnosno z bencinom trvdka Pipan in Cie. Treba je bilo dobaviti okrog 2000 kg. Italijanska pilota bosta odletela, čim bodo rešene vse običajne formalnosti.

Nesrečna zaročenca v skupnem grobu

Kako je prišlo do tragedije dveh mladih življenj nad Tržičem

Tržič, 21. oktobra. Če zavijete pri cerkvi sv. Andreja na desno in greš še dobro uro po lepi cesti dalje, prideš potem, ko si si ogledal divje krasote Dolžanovega mostu in raznih divnih skalnatih sotesk, do gradiča veleposestnika dr. Karla Borna. To veleposrestvo je najskrbnejše negovano in gojeno za lesno industrijo. Njegov gozdni urad je vzorna gospodarska institucija, ki nudi številnim nastavljenecem trajno službo. Pri veleposrestitvi Borna služijo cele rodbine takorekoč iz roda v rod in so s svojim položajem kar

najbolj zadovoljne. Službo gozd. in vrhovnega lovca opravlja že dolgo let po vsej Gorenjski znani gozdar Müller. Za njegovega naslednika je bil določen sin France, ki je komaj dobro dovršil strokovne gozdarske šole in bil nameščen v pisarni.

Kakor so moški stalni v službi veleposrestitnika Borna, so stalne tudi ženske službenke pri svoji ljudomilni gospodari. Kot sobarica je služila pri hiši že več let prižana deklica Mici Ogriso, doma od Sv. Ane. Preden je prišla k Bornovim, od B. več let sobarica v tržičkem hotelu Lončar,

kjer so jo le prav neradi pustili iz službe. Pa se je med mladim Francem Müllerjem in sobarico Mici razvila globoka ljubezen, odločena, da ju združi za vse življenje. Francetovi starši pa so fantu branili, češ, da je premlad in da naj pozabi na svojo izvoljenko. Toda vse zaman.

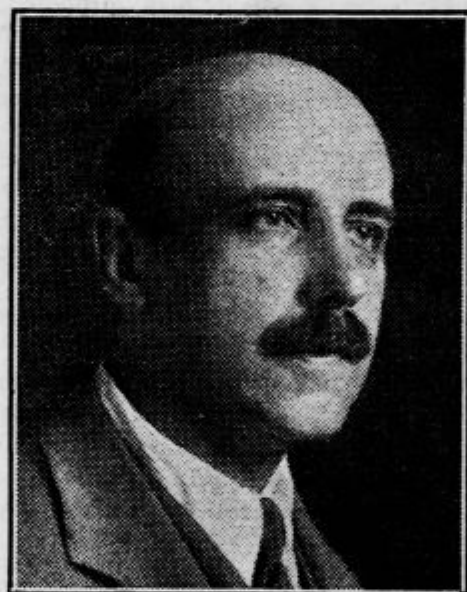
V ponedeljek bi moral France nastopiti službo nekje na Koroškem, da bi se v svoji stroki še bolj izpopolnil. Na videz miren se je vdal v svojo usodo. Tudi Mici je bila videti popolnoma vdana v odločitev zaročenčevih staršev. V nedeljo zvečer so praznovali malo odhodnico in še pozno v noč sta mlada človeka sedela v družbi drugih in celo kvartala. Okrog dveh ponoči pa sta odšla drug za drugim iz gradu in izgubila v mesečno noč. Obledela sta bila tako, kakor je naš človek oblečen doma. Ko so ju pogrešili, so presenečeni opazili, da je izginila s Francem tudi karabinka z vso municijo. Takoj so se porodile zle slutnje. A bilo je že prepozno. Precej proč nad gradičem so medtem počili trije strelci drug za drugim, ki jih ni slišal nihče. Upihnili so luč dveh mladih življenj, ki jima ni bilo dano, da bi ustanovili lastno ognjišče. Franc je najprej ustrelil svojo izvoljenko naravnost v srce, Mici je bila takoj mrtva, potem pa je poglaval še sebi dve krogli v prsi in tudi kmalu izkrmavel...

Vsi Bornoovi uslužbenci so bili od ranega jutra in potem ves dan na nogah ter iskali pogrešanca. Šele popoldne so našli oba. Mici je ležala v gošči s smehljajem na ustih, ne daleč spodaj pa je ležal France, ki se je v smrtnem boju zavlekel ali stakljal od svoje zaročenke. V ponedeljek zvečer so prepeljali oba v tržičsko mrtvašnico, kjer so ju položili na mrtvaški oder. Včeraj popoldne se je vršila obdukcija trupel, ki je mogla ugotoviti le to, kar smo povedali. Danes pa so položili oba nesrečnega v preni grob na tržičskem pokopališču. Udeležba je bila velika.

Franc Müller je bil star komaj 23 let, prav toliko tudi Mici Ogriso. Oba sta bila izredno dostojna in marljiva mlada človeka, ki bi bila lahko ustvarila srečno in zadovoljno družino. Njuna tragedija naj bo vsem v resen opomin, da se ne sme braniti združitve ljudem, ki imajo vse pogoje za dobro eksistenco. Tržič je ves pod vtisom tega nesrečnega dogodka. Trume sočustvujočih so hitale na pokopališče in želele videti trupli nesrečnih zaljubljenec. Dve beli krsti sta ležali nemo in obraniti v grobu tajno skupne smrti za vedno.

Ob slovesu generalnega konzula dr. Pleinerta

Ljubljana, 21. oktobra. Danes je avstrijski generalni konzul g. dr. Herman Pleinert izročil posle svojem nasledniku g. dr. Feliksu Orsini-Rosenbergu, jutri pa zapusti s svojo družino Ljubljano, v kateri se je udeleževal kot zastopnik svoje države štiri in pol leta in si je v tem

času pridobil splošne simpatije. Zelo se je zanimal za razvoj Ljubljane in po svojih potovanjih po deželi je srčno vzljubil tudi ves naš narod. Ko odhaja sedaj v središče našega bratskega življa, v Bratislavo, mu želimo vsi mnogo sreče v popolni zavesti, da bo tudi tam kakor pri nas v kratkem času osvojil srca najširših krogov. Z jugoslovanskim narodom so ga vezali še posebni stiki potom njegove ge. soproge, ki je po rodu Zagrebčanka, hčerka vseučiliškega profesorja g. Hranilovića-Cvetasina. Gospa je takoj po prihodu v Ljubljano pristopila k društvu Ateni in postala odbornica, ki se je tako iniciativno in neumorno udeleževala, da jo bo društvo hudo pogrešalo.

G. generalni konzul dr. Pleinert se je rodil 1883 na Dunaju. Po promoviranju za doktorja prava je takoj vstopil v konzularno službo. Bil je pred vojno v Smirni, v Solunu in v Carigradu. Tam je prišel v ožje stike z našimi rojaki, zlasti Dalmatinci, katerim je pomagal radevolje še preko svojih uradnih dolžnosti. Po prevaru je bil pokličen na Dunaj, kjer je z en-letnim prekidom, ko je bil konzul v Münchenu, ostal v znanjem ministrstvu vse do l. 1927. Spomladaj tega leta je prišel kot generalni konzul v Ljubljano.

Ko se sedaj poslovlja od nas, želimo, da bi mu ostalo bivanje v Sloveniji trajno in lepem spominu, kakor se bomo tudi mi vedno radi nanj spominjali in nam bo iskreno dobožodnel, kedarkoli bo zopet prišel v našo sreda.

Klub fotoamaterjev ustanovljen

Ljubljana, 21. oktobra. Do zadnjega kotička zasedena zadnja soba Narodne kavarne je bila sinoči zvečer najbolj dokaz, da je bila ustanovitev fotoamaterske organizacije v Ljubljani nujno potrebna. Ustanovni občni zbor je otvoril v imenu pripravljalnega odbora urednik »Jutra« g. Karlo Kocjančič, ki je pozdravil vse navzoče in vodal nato obširen in tehten referat o programu fotoamaterskega društva, kakor si ga je zamislil pripravljalni odbor. Program stremi za tem, da bi se tehnični in umetniški nivo naše fotografije dvignil na čim lepšo višino, hoče pa postaviti fotografijo tudi v službo naroda in njegove kulture. Referent je nato prečital pozdrav, ki so ga poslali litijski fotoamaterji, člani prve slovenske delavne fotoamaterske organizacije, svojim ljubljanskim tovarišem, kar je v navzočih vzbudilo simpatičen

Novo

SARGO

Že nad 50 let se daje za negovanje zob prednost Sargovu Kalodontu. Poleg ostalih odlik je dobil sedaj še novo svojstvo, ki ga nima sicer niti eno drugo zobno čistilno sredstvo in to je učinkoviti dodatek (Sulfuricinnoleat po Dr. Bräunlichu), kateri odstrani in prepreči zobni kamen, tega povzročitelja mnogih težkih zobobolov.

Proti zobnemu kamnu

odmev. Prešel je končno na čitanje pravil, ki so bila po daljši temperamentni debati sprejeta kot podlaga za društveno delo do bližnjega rednega občnega zbora.

Sledile so volitve prvega društvenega odbora, ki se je konstituiral naslednje: predsednik Srečko Crom, njegov namestnik Stanko Ribnikar, tajnik Karlo Kocjančič, blagajnik Cveto Švigelj, odborniki prof. Janko Ravnik, Egon Planinšek in Viktor Vodišek, namestnika Janko Škerlep in Lojze Pengal, v razsodišču Fran Krašovec, Karlo Sketelj in inž. Gustav Ogrin, preglednika Ante Gaber in Tone Kunstelj.

Novi predsednik je prevzel, burmo pozdravljen vodstvo občnega zbora, zahvalju-

joč se zborovalcem za izkazano zaupanje in pozivajoč jih k složenemu in požrtvovalnemu delu. Da je volja do takšnega dela bila v vseh navzočih, se je pokazalo takoj pri naslednji točki dnevnega reda, ko so zborovalci sami določili višji članski prispevek, nega ga je predlagal pripravljalni odbor. Enkratna vpisnina znaša 10 Din in istotoliko mesečna članarina. Takoj nato so se priključili zborovalci skoraj korporativno za člani in izročili svoj prispevek.

Zborovanje, ki je pokazalo, da bo ljubljanski Fotoklub eno najmočnejših in najuspešnejše delujočih naših društev, se je zaključilo v najlepšem soglasju.

Katastrofa tovornega čolna na Ljubljani

Zaradi karambola sta se potopila s čolnom dva vagona opeke

Ljubljana, 21. oktobra. Stara kronika ne beleži takšnega karambola čolnov na Ljubljani, kakor se je v terek jutraj pripetil na koncu Rakove Jelše, nekaj sto metrov nad izlivom Isčice. Vladalec je gostja meglja. 25-letni Matko Milavec iz Podpeči, je v dolgem čolnu vozil po Ljubljanski opeki, ki jo je bil prejšnji dan naložil na Vrhniki pri tovarnarju g. Jošku Jelovšku, da jo popelje v Ljubljano in izloži na Trnovskem pristanu. Ponoči je čoln prepuštil mirni Ljubljani, ki je »ena mehka voda«, kakor jo je označeval Valentin Vodnik.

Napravil si je bil zadaj pri krmilu ležišče, na katero se je brez skrbi zleknil. Sedel si je čevlje in slekel suknjič, v katerem je imel 1.020 Din gotovine. Okoli 3.30 jutraj je pripeljal čoln do konca Rakove Jelše. Nenadoma pa — močan sunek in čoln se je začel naglo potapljati. Pa tudi spečega čolnarja je objela Ljubljanka, toda Matko je spretne plavalč in se je le rešil na obrežje. Suknjič, bankovci in čevlji pa so se pogrezli s čolnom vred...

Karambol je nastal, ker je nasproti ob levem bregu v smeri proti Vrhniki pripeljal z motornim čolnom, ki je vlekel prazen tovorni čoln, trgovec z opeko Alojzij Siard, stanujoč v Trnovskem pristanu. Siard trdi, da je pravilno plul. Milavec na poudarja, da je star običaj čolnarjev, da notovorne čolne ponoči prepuste Ljubljani, ki jih sama nese tja do jutra, ko je treba čoln tako krmariti, da ne zaide v Grubarjev prekop.

Čoln z opeko, ki je bilo 2 vagona, se je navpič postavil z vodo, ki je tam globoka okoli 10 m. Iz nje štrli sedaj samo še zadnji del. Suknjič z denarjem in čevljev še niso našli. A tovarnar g. Joško Jelovšek trpi okoli 10.000 Din škode. Promet po Ljubljani pač še ni povsem reguliran in se čolnarji drže svojih običajev in pravil, po katerih se mora vsak prazen tovorni čoln vselej ogniti polnemu. Toda meglja je bila. Vsekakor pa bo ta »pomorska« nesreča v bodoče v opomin čolnarjem na Ljubljani.

Obup mladeniča

Maribor, 21. oktobra.

Danes popoldne so našli sprehajalci na hrstu za spomenikom padlih vojakov na Kalvariji nad Mariborom obešenega nekega mladeniča, v katerem so kmalu spoznali 18-letnega Konrada Frasa, sina železničarja in po poklicu mizarskega vajenca pri trvdki Zelenka. Vsi poizkusi, da ga zopet obude k življenju, so ostali brezuspešni. V smrt je šel baje zaradi slabega zdravja in pa, ker se je bal, da bi padel pri polaganju pomočnega izpita. Truplo nesrečnega mladeniča so po ogledu prepeljali v mrtvašnico na Pobrežju.

Nesrečno tihotapstvo

Ljubljana, 21. oktobra.

Na mej pri žireh se je odigral žalosten dogodek. Snoči okrog 22. je zapazil graničar tik meje na naši strani tri ženske, ki so skušale prekoračiti mejo na ono stran. Graničar jih je ustavil s klici, ki pa niso zalegli. Nasprotno. Kakor hitro so ženske začele graničarjev opomin, so se podvzvale in jele bežati. Vojak je zaklical zadnjikat, nato pa je, ker se ženske le niso ustavile, ustrelil. Ena izmed treh žensk je tedaj bolešno kriknila in padla. Graničar je pihel k njej in ugotovil, da travavi iz dveh ran v levi roki in ramu. Kr-

koj je tudi dognal, da je s strelom ustavil tihotapko, kajti našel je pri njej večjo množino tobaka in sahara, ki ga je nameravala vtihotapiti v Italijo. Graničar je žensko odvedel v žiri, kjer so jo za silo obvezali, danes pa pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

Pri zaslišanju je ženska izpovedala, da se piše Franja Likar, stara 51 let, in da stanuje v Idriji. V nadaljnjem je priznala, da se je že več let bavila s tihotapstvom in sploh živela od tega nevarnega poklica. Zapolnili so pri njej najdeno blago in bo Likarjeva morala po ozdravljenju na zagovor.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti, želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čašico. Zdravniki strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »Franz Josefova« voda celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

Navdušenje pri včerajšnjih premieri se je spreminilo v triumf očarljive

Paul Abrahamove

operete ognjevitiga jazza, nepozabnih šlagerjev, krasnega petja in sladkih melodij

Viktorija in njen huzar

Friedl Schuster

Michael Bohnen

Svetislav

Petrovič

Gretl Theimer

Ernst Verebes

Predstave ob 4., 8 in 9 1/4. — Abonma 5.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 1. popoldne.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Pixavon tekoč,
za vsake lase tudi
za najbolj svetle.
Pixavon dobi se sedaj
tudi v formi Shampoo-a.

Domače vesti

* Premestitev profesorjev. Ministrstvo prosvete je premestilo dr. Pavla Brežnika, profesorja I. moške realne gimnazije v Beogradu na I. realno gimnazijo v Ljubljani. Stoparja Frana, profesorja realne gimnazije v Kranju na II. realno gimnazijo v Ljubljani. Pahajnar Vlasto, suplenta realne gimnazije v Novem mestu na realno gimnazijo v Kočevju. Capudra Franca, suplenta realne gimnazije v Kočevju na realno gimnazijo v Novo mesto. Kocijana Andreja, suplenta realne gimnazije v Kočevju na realno gimnazijo v Mariboru. Jemca Valentina, suplenta klasične gimnazije v Mariboru na realno gimnazijo v Mariboru. Zigan-Jankovič Darinko, suplenta I. državne realne gimnazije v Ljubljani na realno gimnazijo v Čačaku. Petelin Stanka, suplenta I. realne gimnazije v Ljubljani na realno gimnazijo v Novem mestu. Grafenauerja Franca, profesorja moške realne gimnazije v Skopju na III. realno gimnazijo v Ljubljano. Zimbrenka Ladislava, suplenta III. realne gimnazije v Ljubljani na klasično gimnazijo v Mariboru. Premru Mileno, suplenta III. realne gimnazije v Ljubljani na realno gimnazijo v Kranju. Vimpolška Slavka, profesorja realne gimnazije v Leskovcu na klasično gimnazijo v Ljubljani. Ambrožiča Franca, profesorja realne gimnazije v Kočevju na realno gimnazijo v Kranju. Džuka Avgusta, kontraktualnega suplenta realne gimnazije v Požarevcu na realno gimnazijo v Kočevju. Na III. realno gimnazijo v Ljubljani je dodeljen na službo profesor dr. Jože Lavrenčič z II. državne realne gimnazije v Ljubljani. Na državno žensko učiteljsko v Mariboru je dodeljena na službo učiteljica glasbe na II. državni dekliški meščanski šoli v Mariboru Zacherl Minka.

* Spremembe v sanitetni službi. Z odlokom kr. banske uprave v Ljubljani so prevedeni za banovinske zdravnike: dr. Just Bačar s sedežem v št. lju, dr. Ivan Breznik v Cankovi, dr. Franjo Čeh v Ljubljani, dr. Jurij Čarf v Ormožu, dr. Vid Červinka v Polzeli, dr. Joško Erat v Dravogradu, dr. Boštjan Errath v Guštanju, dr. Ivan Fashing v Sv. Lovrencu na Pohorju, dr. Edvard Globočnik v Kranju, dr. Anton Goršar v Konjicah, dr. Artur Hromovskiy v Poljčanah, dr. Anton Hrovat v Ormožu, dr. Evgen Jäger v Podčetrtku, dr. Janko Kalan v Grosuplju, dr. Franc Kolarš v Beltinju, dr. Ignac Kolja v Dobrovniku, dr. Ciril Komotar v Lukovici, dr. Konstantin Konvalinka v Poplicah, dr. Ferdo Korun v Šoštanju, dr. Ljudovik Kramberger v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, dr. Vinko Krasser v Kozjem, dr. Josip Krauland v Kočevju, dr. Ferdo Kunelj v Sv. Petru pod Svetimi gorami, dr. Gustav Lastner v Opotnici, dr. Feliks Lebar v Krizevcih, dr. Roman Lesnika v Mozirju, dr. Adolf Ločnikar v Zalcu, dr. Rudolf Lovrec v Mariboru, dr. Ivan Lovšin v Laškem, dr. Branko Lukman v Mariboru, dr. Avgust Mayr v Cerkjah pri Kranju, dr. Mavricelj Matjašič v Kamniku, dr. Karel Matko v Radečah, dr. Julij Matthey v Apačah, dr. Leon Mejač v Sodražici, dr. Maks Michelitsch v Velikih Laščah in dr. Rudolf Mikuš v Voljniku. — Okrožni zdravnik bivšega z dravstvenega vrhnjskega okrožja dr. Janko Marolt je trajno upokojen.

* Iz banovinske službe. Absolvent ekonomsko-komercialne visoke šole Herovj Maister je imenovan za banovinskega uradnega pripravnika pri banski upravi v Ljubljani, gradbeni tehnik Albert Kodrič za banovinskega uradnega pripravnika pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Celju, premeščena pa sta banovinski pristav Franc Dornik iz Ljubljane k sreskemu načelstvu v Celju, banovinski pristav Josif Likovič pa od banske uprave k sreskemu načelstvu v Ljubljani. Inženjer Sergej Možajski je imenovan za kontraktualnega uradnika pri sreskem načelstvu v Kranju.

* Član Vodnikove družbe nam piše: Vedno me najdejo ljudje, ki hočejo živeti od drugih. Marsikdo računa na to, da si bo Vodnikove knjige izposodil od kakega člana, in misli, da se ni treba naročiti. To je — miho rečeno — prava umazanost, če po-

mislimo, da za štiri Vodnikove knjige 20 Din ni nikakr denar in da so to knjige, ki spadajo v vsako slovensko hišo. Saj tvorijo n. pr. pri meni te knjige že prav lep del knjižnice. Zato naj velja geslo: Vodnikove knjige se ne izposojajo, ker jih vsak lahko sam naroči!

* Srebrna poroka v Prevaljah. Pišejo nam: 20. t. m. je obhajal na Prevaljah vsem priljubljeni sreski tajnik g. Miloš Ferjan srebrno poroko v najožjem krogu svoje družine. Naš g. tajnik je še vedno kljub napornemu in odgovornemu delu čil in zdrav, v družbi pa tudi odkrit stanovski prijatelj, kakršnih je danes malo. K nebrojnim čestitkam se pridružujemo vsi njegovi prijatelji, želeč njemu in njegovi prijateljici: želi, da bo mnogo let!

* Za lekarniško koncesijo v št. Vidu nad Ljubljano naj se prošnje vlože do 15. novembra pri kr. banski upravi v Ljubljani.

* Službeni list dravske banovine objavlja v 64. številki: Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi predsedništva ministrskega sveta; zakon o izpremembah in dopolnitvah § 35 zakona o ureditvi ministrstva za zunanje posle ter diplomatskih in konzularnih zastopstev; zakon o izpremembah §§ 12. in 30. zakona o ureditvi ministrstva za zunanje posle ter objavo državnega odbora glede volišč in predsednikov volilnih odborov.

* Novi grobovi. V Ljubljani je včeraj preminila po dolgi mučni bolezni ga. Ivana Širca, vdova nadučitelja. Pogreb priljubljene pokojnice bo jutri ob pol 15. iz mrtnišnice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu. — V Dolenjem Logatcu je 20. t. m. umrla ga. Ivana Kastelic. Pogreb blage ženske bo danes ob 16. iz hiše žalosti na domače farno pokopališče. — V celjski bolnici so umrli v torek 54 letni kovaški pomočnik Martin Žumer, iz Javorja v občini Črni pri Prevaljah, 9 letna posestnikova hčerka Rozalija Kladičnikova iz Vočice pri Slivnici, 34 letna gosposinja Angela Vodebova s Sp. Rečice ob Savinji in 19 letni trgovski pomočnik Ludvik Luthar iz Laškega. — V Gradcu je 20. t. m. preminil g. Lovrenc Laurich po daljšem trpljenju v 67. letu starosti. Pokojni je bil obče priljubljen in spoštovan šef znane tovarne usnja v Konjicah, ki izgublja z njim izkušenega voditelja, uradništvo in delavstvo pa dobrega gospodarja. — Bodi pokojnim ohranjen blag spomin, preostali nam iskreno sožalje!

* Osrednji odbor SPD sporoča občinstvu, da so odprte in oskrbovane naslednje koče in domovi: v Triglavskem pogorju Erjavčeva koča na Vršču in stara Aljaževa koča (neoskrbovana), v Karavankah spodnja koča na Golici (ob sobotah, nedeljah in praznikih ter dnevi pred prazniki), v Kamniških planinah pa Dom v Kamniški Bistrici, koča na Veliki planini in Dom na Krvavcu.

VABIMO VAS, oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoate, suknje, obleke, perilo I. dr.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

* Higijenska razstava na gospodinjstvem tečaju v Sevnici. V nedeljo je otvoril sevniki zdravnik g. dr. Turk higijensko razstavo o dojenčku pod okriljem gospodinskega tečaja v osnovni šoli. Na razstavi je poučno prikazana nega in hrana dojenčkova. Zato priporočamo poset materam in dekletom. Ogled je dnevno od 16. ure dalje, kjer se prej vrši tu pouk gospodinskega tečaja. Dnevno ob 20. pa predava gđ. Tomšičeva o dojenčku in so vsi vidi, ki se za to zanimajo. Razstava bo odprta do 31. t. m. Kmetijsko gospodinski tečaj v Sevnici obiskuje 17 deklet. Pouk traja dnevno od 8. do 16. in ga vodi strokovna učiteljica ga. Odlaskova. To je njen jubilejni petdeseti gospodinski tečaj, ki jih marljivo vrši že od 1910 dalje. Predavajo se predmeti: mlekarstvo, siraštvo, perutinarstvo, živinoreja, gospodinjstvo, živiloznanstvo, gospodinjstvo, računstvo — n. spise, vzgojstvo, nega dojenčkov. Pouk v šivanju vodi gđ. Hribarjeva. Ni morda to samo kuharski tečaj, ampak se uče in vzgajajo dekleta v pravem gospodinjstvu, ki ga potrebuje vsaka, še najbolj pa kmečka žena in mati.

* Olajšave za potovanje večjih družb. Prometni minister je dovolil, da velja olajšava za potovanje večjih družb v mednarodnem prometu preko jugoslovenskih državnih železnic že za družstva 15 oseb. Dosej so morale take družbe šteti najmanj 25 oseb.

* Številni izseljencev se stalno zmanjšujejo. Po najnovejših podatkih izseljenskega komisarijata v Zagrebu so izseljevanje naših ljudi stalno zmanjšuje, vreden je staro domovino pa narašča. Od 1. januarja do konca avgusta 1931 se je iz Jugoslavije izselilo v prekomorske dežele 3683 oseb, med temi iz dravske banovine 191; vrnilo pa se je iz prekomorskih dežel 5257 oseb. Kar se tiče kontinentalne selitve, se je največ (216 oseb) izselilo v Francijo. Skupno se je letos v evropske države izselilo 8130 naših ljudi.

* Številna obolenja na legarju v Novem Sadu. V Novem Sadu je v zadnjem času obolelo večje število oseb na legarju. Mestni fizik dr. Kluka je preiskal vodo iz nekega vodnjaka, ki so ga zlasti uporabljali prebivalci iz Kameničke ulice in iz ulice

OPOZORILO

Opozarjam občinstvo, da g. Ivan Malnar ni več moj zastopnik ter da nima pravice v mojem imenu pobirati kakršenkoli denar, tudi ne od onih kupčij, ki jih je sam sklenil v mojem imenu. 12850

Sedanjí zastopnik »VESTA« šivalnih strojev za Slovenijo je g. ANTE SUGIJO v Ljubljani, KOLODVORSKA ULICA 26.

JOSIP BAUERLE I SIN, KARLOVAC.

V NEDELJO, DNE 25. T. M. PRIČETEK NOVE SLIKANICE JUTRA

TARZAN

NAJZNAMENITEJŠI PUSTOLOVNI ROMAN

300

KRASNIH

SLIK

Z JEDRINATIMI BESEDILI

ZACNE

IZHAJATI

V NEDELJO

DNE 25.

OKTOBRA

NAPETO!

DUHOVITO!

ROMANTIČNO!

Novi naročniki,

KI POSLJEJO NAJKASNEJE DO 25. T. M. NAROCNINO ZA NOVEMBER, BODO DOBIVALI »JUTRO« OD 25. T. M. DO 1. NOVEMBRA

BREZPLAČNO!

UŽITEK ZA VSAKOGAR! NAROČITE SI »JUTRO«! BERITE »TARZANA«!

Sibinjani Janka in ugotovili, da vsebuje bacile legarja. Vodnjak je bil takoj zastražen. Varnostno cepljenje se vrši brezplačno.

* Mlin v plamenih. Iz Veržela nam pišejo: V ponedeljek okrog polnoči je začel nenadoma goriti tik ob Muri ležeči mlin Babič & Senčar. Suhi les, deloma prepojen z oljem, s kupi otrobov in žita, vse to je povzročilo, da je bil mlin hipoma v ognju in na rešitev sploh misliti ni bilo. Pogorelo je vse razen pogona, ki je precej daleč na Muri. Škoda znaša okrog 250.000 Din, vendar je po večini krita z zavarovalnico. Delno zavarovano je bilo tudi žito. Vzroki požara so nepojasneni. Mlin ta dan ni obratoval ter tudi ni bilo v njem nikogar od tamkaj zaposlenih oseb. Bržčas je ogenj podtaknila zločinska roka!

* 14letna deklica ubila očeta. Okrožnemu sodišču v Banjaluki je bila te dni izročena 14letna Marija iz sela Jovalovci, ker je po naročilu svoje matere Janje ubila očeta Ivana. S sekiro mu je odsekala glavo, truplo pa v sporazumu z materjo zažgala.

* Prijatelji godbe in razvedrila si s gramofonom in pločmi, ki si jih izposodijo pri »Slager«, Ljubljana, Aleksandrova 5., za mal denar pripravijo največje veselje in prijeten odmor.

* »ITO« zohna nasti na boljša. Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich.

VAŠE PLOŠČE IN FILME

Vam razvijemo in kopiramo v 12 urah. Drogerija Kanc, Ljubljana — Maribor.

Iz Ljubljane

— Proslava češkoslovaškega narodnega praznika bo v torek, dne 27. oktobra ob 8. v operi slavnostna predrva »Laterne« po ljudskih cenah. — Vabimo vse članstvo, prijatelje češkoslovaško-jugoslovenske vzajemnosti k polnočevitni udeležbi. — Jugoslovensko-češkoslovaška liga, Československa obec, Ljubljana.

— Pogreb g. Saše Kneza, čegar truplo so pripeljali iz Sarajeva v Ljubljano, se je vršil včeraj popoldne izpred glavnega kolodvora. Prerano umrlemu veletržcu je izkazala zadnjo čast velika množica ljudi, med njimi predstavniki oblasti, gospodarstev, kulturnih in stanovskih organizacij z divizionarnim generalom Ilićem, podbanom dr. Pirkmajerjem in županom dr. Pucem na čelu. Ko so o. o. frančiškani opravili pogrebne molitve na kolodvoru je otvorila konjenica Ljubljanskega »Sokola« veliki pogrebni sprevod, ki se je pomikal po Masarykovi, Dunajski in Linhartovi cesti na pokopališče k Sv. Križu. V sprevodu so nosili uslužbeni Knezevih podjetij in Mestnega pogrebnega zavoda veliko število vencev. Ljubljanski Sokol je bil zastopan z močnim oddelkom članov v kroljih, v izredno velikem številu pa so bila zastopana tudi številna druga društva in ostalo občinstvo, ki je s svojo udeležbo pokazalo,

kako velike simpatije je užival prerano umrli pokojnik.

— Ljubljanski bolničarji v vrstah NSZ. Bolničarji ljubljanskih bolnic in umobolnic so imeli 15. t. m. občni zbor svojega društva, katerega se je udeležilo članstvo skoraj polnoštevilno. Prisostvoval je tudi tajnik NSZ g. Kravos, ki je poročal o nujni potrebi združitve vseh narodnih strokovnih društev v močno enoto. Po njegovem referatu je dal društveni predsednik g. Viktor Rožanc na glasovanje predlog o vstopu v Narodno strokovno zvezo, kar je bilo soglasno, z navdušenjem sprejeto. Društvena pravila so se primerno spremenila in je društvo spremenilo tudi naziv v »Društvo bolničarjev Narodno strokovne zveze«, s čimer se je poudarilo, da tvori društvo celoto z NSZ. Novemu odboru stoji na čelu dosedanjí agliti predsednik g. Viktor Rožanc. Občni zbor je zelo lepo uspel in pokazal, da so vsi naši bolničarji in bolničarke v narodnem taboru. Društvo želimo obilo uspehov!

— Prihodnji filmski spored ZKD je včeraj »Atlantike«. V petek in soboto ob 14. bo predvajala ZKD v prostorih Elitnega kina Matice ob znanih ljudskih cenah prekrasni zvočni film režiserja Duponta »Atlantika«. Film nam prikazuje eno največjih pomorskih katastrof, potop velenar nika »Titanica« z vso realistično tragiko v glavnih vlogah nastopajo Fritz Kortner, Franc Lederer, Otto Wallburg in drugi.

— 16.400 volilnih upravičencev. Okrajno sodišče in domovinski urad magistrata sta zadnje dni ugotovila končno število volilnih upravičencev v Ljubljani. V prvotnem volilnem imeniku je bilo vpisanih 15.920 oseb. Vreklamiranih jih je bilo 554 največ 109 za XV. volišče na moškem učiteljskem (Resljeva cesta). Izreklamiranih je bilo 14 oseb. Popravo imena ali naslova in stanovanja je zahtevalo 41 volilcev. Skupno število volilcev je sedaj definitivno 16.400. Volišče je 26, na posamezna odpade od 600 do 700 volilcev, največ na XV. volišče (701). Na II. državni gimnaziji voli 167 brezdomcev, ki nimajo nikjer stalnega bivališča, a so že nad 6 mesecev v Ljubljani. Določeni so tudi že posamezni volilni lokali. Za Bežigradom in v bližini stanujejo Lodo volili na XX. volišču v gostilni Koutny na Dunajski cesti.

— Jugoslovensko kemijsko društvo obvešča, da bo predaval 23. t. m. g. Inž. Fehre v kemiji predavalni realke. V gova ulica 4, o temi: Kako požahujemo eksotična rastlinska vlakna. Začetek ob 18. Predavanje bo vsakomur dostopno.

— SPD, osrednji odbor sporoča članstvu, da pisarna 22. in 23. t. m. ne bo poslovala zaradi selitve iz dosedanjih prostorov v palači Savza grafičkih delavcev Jugoslavije na Masarykovi cesti nasproti glavnega kolodvora (poleg hotela Miklič).

— Sokol I. na Taboru obvešča svoje članstvo, da je preminil brat Franc Zidar, prof. v pok. Pogreba blagopojnika se udeležimo v civilu z znakom danes ob pol 3. popoldne iz hiše žalosti, Vogelna ulica 9. na pokopališču pri Sv. Križu.

— Ameriška razstava g. Božidara Jaka v Jakičevem paviljonu je zaradi izrednega obiska podaljšana do nedelje, ko bo umetnik ob 11. imel zadnje vodstvo.

— Člane balneokurativnega kluba »Krogla« vabim na gostino v soboto 24. t. m. ob 20. v gostilni pri »Levu« Udeležba za vse člane obvezna in točna. — Načelnik.

— Znižanje cen. Restavracija »Slone« je z današnjim dnem razmeram primerno znižala cene pijači in jedlom. Posnemanja vredno.

— Zlata zapetnica se je izgubila. Najditeelj naj se zgasi v našem uradnistvu.

— Danes pesne vaje trgovskih nameštencev Z. p. n. j. Velika dvorana Union Vabila pri blagajni. Začetniki točno.

— Namesto cvetja na krsto blagoookojnega g. Saše Kneza daruje v podporo revnemu diaku tukajšnje Trgovske akademije rodbina Franceta Stupice 200 Din. — Dr. Fran Novak, odvjetnik pa je iz isteza namena daroval 158 Din za dijaško kuhinjo »Domovina«.

kako velike simpatije je užival prerano umrli pokojnik.

— Ljubljanski bolničarji v vrstah NSZ. Bolničarji ljubljanskih bolnic in umobolnic so imeli 15. t. m. občni zbor svojega društva, katerega se je udeležilo članstvo skoraj polnoštevilno. Prisostvoval je tudi tajnik NSZ g. Kravos, ki je poročal o nujni potrebi združitve vseh narodnih strokovnih društev v močno enoto. Po njegovem referatu je dal društveni predsednik g. Viktor Rožanc na glasovanje predlog o vstopu v Narodno strokovno zvezo, kar je bilo soglasno, z navdušenjem sprejeto. Društvena pravila so se primerno spremenila in je društvo spremenilo tudi naziv v »Društvo bolničarjev Narodno strokovne zveze«, s čimer se je poudarilo, da tvori društvo celoto z NSZ. Novemu odboru stoji na čelu dosedanjí agliti predsednik g. Viktor Rožanc. Občni zbor je zelo lepo uspel in pokazal, da so vsi naši bolničarji in bolničarke v narodnem taboru. Društvo želimo obilo uspehov!

— Prihodnji filmski spored ZKD je včeraj »Atlantike«. V petek in soboto ob 14. bo predvajala ZKD v prostorih Elitnega kina Matice ob znanih ljudskih cenah prekrasni zvočni film režiserja Duponta »Atlantika«. Film nam prikazuje eno največjih pomorskih katastrof, potop velenar nika »Titanica« z vso realistično tragiko v glavnih vlogah nastopajo Fritz Kortner, Franc Lederer, Otto Wallburg in drugi.

— 16.400 volilnih upravičencev. Okrajno sodišče in domovinski urad magistrata sta zadnje dni ugotovila končno število volilnih upravičencev v Ljubljani. V prvotnem volilnem imeniku je bilo vpisanih 15.920 oseb. Vreklamiranih jih je bilo 554 največ 109 za XV. volišče na moškem učiteljskem (Resljeva cesta). Izreklamiranih je bilo 14 oseb. Popravo imena ali naslova in stanovanja je zahtevalo 41 volilcev. Skupno število volilcev je sedaj definitivno 16.400. Volišče je 26, na posamezna odpade od 600 do 700 volilcev, največ na XV. volišče (701). Na II. državni gimnaziji voli 167 brezdomcev, ki nimajo nikjer stalnega bivališča, a so že nad 6 mesecev v Ljubljani. Določeni so tudi že posamezni volilni lokali. Za Bežigradom in v bližini stanujejo Lodo volili na XX. volišču v gostilni Koutny na Dunajski cesti.

— Jugoslovensko kemijsko društvo obvešča, da bo predaval 23. t. m. g. Inž. Fehre v kemiji predavalni realke. V gova ulica 4, o temi: Kako požahujemo eksotična rastlinska vlakna. Začetek ob 18. Predavanje bo vsakomur dostopno.

— SPD, osrednji odbor sporoča članstvu, da pisarna 22. in 23. t. m. ne bo poslovala zaradi selitve iz dosedanjih prostorov v palači Savza grafičkih delavcev Jugoslavije na Masarykovi cesti nasproti glavnega kolodvora (poleg hotela Miklič).

— Sokol I. na Taboru obvešča svoje članstvo, da je preminil brat Franc Zidar, prof. v pok. Pogreba blagopojnika se udeležimo v civilu z znakom danes ob pol 3. popoldne iz hiše žalosti, Vogelna ulica 9. na pokopališču pri Sv. Križu.

— Ameriška razstava g. Božidara Jaka v Jakičevem paviljonu je zaradi izrednega obiska podaljšana do nedelje, ko bo umetnik ob 11. imel zadnje vodstvo.

— Člane balneokurativnega kluba »Krogla« vabim na gostino v soboto 24. t. m. ob 20. v gostilni pri »Levu« Udeležba za vse člane obvezna in točna. — Načelnik.

— Znižanje cen. Restavracija »Slone« je z današnjim dnem razmeram primerno znižala cene pijači in jedlom. Posnemanja vredno.

— Zlata zapetnica se je izgubila. Najditeelj naj se zgasi v našem uradnistvu.

— Danes pesne vaje trgovskih nameštencev Z. p. n. j. Velika dvorana Union Vabila pri blagajni. Začetniki točno.

— Namesto cvetja na krsto blagoookojnega g. Saše Kneza daruje v podporo revnemu diaku tukajšnje Trgovske akademije rodbina Franceta Stupice 200 Din. — Dr. Fran Novak, odvjetnik pa je iz isteza namena daroval 158 Din za dijaško kuhinjo »Domovina«.

Iz Maribora

— Proslava češkoslovaškega državnega praznika v Mariboru. V nedeljo 25. t. m. je sklenila proslaviti mariborska JČ liga češkoslovaški državni praznik »28. oktobra«. V ta namen se bo vršila v nedeljo 25. t. m. ob 10. v dvorani pivovarne Union slavnostna matineja ob sodelovanju vojaške godbe. Slavnosti se bo udeležil kot zastopnik konzulata češkoslovaške republike v Ljubljani podkonzul g. Čelcheta ter zastopniki civilnih in vojaških oblasti, zlasti pa dijaštvo višjih razredov. Program je posebno skrbno izbran.

— Iz gledališča. Danes se bo ponovila žaloigra »Mayerling«. Vso grozo svetovne vojne slika drama angleškega dramatika Sherifa »Konec pot«, katere premijera bo 27. t. m. Nastopil bo skoro ves moški ansambl, režira Vlado Skrbnjšek. — Prva nedeljska popoldanska predstava bo v nedeljo ob 15. žaloigra »Mayerling«. Ker vlada za vsako predstavo »Mayerlinga« veliko zanimanje, priporočamo nabavo vstopnic v predprijavi.

— Ljubljana univerza. V petek 23. t. m. predava višji vel. svetnik France Pirnat o varstvu živali. Važno predavanje bo ponazorjeno z mnogimi skioničnimi slikami.

— Razstava mesta Maribora bo zaključena danes. Obiskana je bila ves čas mnogostopletno.

— Sestanek likovnih umetnikov v Mariboru ob 23. t. m. ob 19. v kapelici grajske kleti, kjer se bodo razgovorili o skupnem delu in razstavi.

— Radio Maribor r. z. o. z., Miklošičeva ul. 2. Zaloge: žarnice, radioaparati, zvočniki, sestavni deli, drobni materijal po najnižjih cenah. 12842

— Opustitev kolodvorske restavracije!

Vljudno naznanjam, da sem 6. t. m. opustil kolodvorsko restavracijo »Maribor« zaradi visoke najemnine. Obenem se zahvaljujem številnim gostom za njihovo naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

MAJER TOMO, Maribor

— Pri brušenju kose se je po nesreči nem naključno vrezala v zapetle leve roke 42 letna posestnica Julija Tatarnet iz Rač in so jo morali prepeljati v splošno bolnico.

— Kinematografske predstave. Grajski kino danes zadnji dan: »Mc«, historija düsseldorfke morilke. Od petka dalje vefilm »Rop Mona Lize«. — Union kino do vključno petka veseloigra »Če diplomati ljubijo«.

Iz Celja

— Otvoritev gledališke sezone. V torek je ljubljanska drama otvorila novo sezono s »Kraljem na Betajnovi«. Gledališče je bilo precej dobro obiskano, moličejši sloji pa so bili le skromno zastopani. Režiser g. Ciril Debevec, ki je tudi dovršeno igral Maksa Krnca, je dramo moderno režiral in z globokim razumevanjem izžepal vse podrobnosti. Silen, izklesan lik samosilnika Kantorja je podal g. Levor Umetniške kreacije so nudili tudi gđ. Mira Danilova (Franka), ga. Sačičeva (Nina) in ga. Marija Vera (Hana) ter gđ. Cesar (Župnik), Kralj (Krnec) in Gregorin (Bernot). Igralci so ustvarili dramsko enoto k je učinkovala močeno. Celje je po dolgem presledku zopet uživalo pravo gledališko umetnost.

Milijoni

in milijoni ljudi uporabljajo

že več kot 30 let

po spodaj navedenem navodilu za uporabo

levje francosko žganje

IN BLAGOSLAVLJAJO NJEGOV NEPREKOSLJIV ČUDOVIT UČINEK

Pri revni, protina, ishla-su natrište boleče mesto. — Pri zobnih bolečinah vdrgnite desno, izperite ustno votlino in grgrajte! — Pri glavobolu, nervoznosti in nespanju vdrgnite čelo in vse telo in vzemite, predno ležete spat, mlačno kopelj z dodatkom levjega francoskega žganja. — Pri utrujenosti za masazo vsega telesa. — Pri želodčnih bolečinah vzemite kosček sladkorja z 10 kapljicami tega žganja. Pri izpadanju las in prhljaju za masazo kože na glavi. Kot ustna voda itd. — Pri potenju pod pazduho, potanju nog, rok ali telesa umijte mozene dele zjutraj in zvečer.

Le

— Veliko poveljebo so odkrili pri nekem celjskem podjetju. V zvezi s tem je bilo izvršenih že več aretacij. Preiskava se vrši z vso vneto.

— Zlata zapesna ura z usnjatim pasom, vredna 1200 Din, je bila izgubljena 20. t. m. med 7. in 11. uro dopoldne v mestu.

Z Jesenic

— Krožek prijateljev Francije na Jesenicah priredi danes, 22. t. m. ob 5. popoldne skriptno predavanje »Studentje v Franciji«. Predaval bo profesor G. Vey iz Ljubljane. Predavanje bo v telovadnici v osnovni šoli. Vstopnine ne bo. Vabljeni člani in prijatelji!

— Najna potreba! Ze več let vzbuja splošno pozornost ograja meščanske šole, ki stoji na najlepšem in najbolj prometnem delu Jesenic. Ograja je večinoma že v ruševnem stanju in se nekateri oporniki iz tal. Napravite vendar novo ograjo, da bo konec strahote za vso občino!

— Delavsko podporno društvo na Savi je priredilo v nedeljo na vrtu Delavskega doma veliko tombolo, ki je privabila številne iskalce sreče. In sreča je naklonila glavne dobitke neimovitim slojem ter je tudi tombola tako dosegla dvojni namen, ker je prinesla tudi lep prebitek, namenjen podpori potrebnim bolnim članom. Uprava društva se lepo zahvaljuje vsem, ki so na ta ali na oni način pripomogli k uspehu.

Iz Tržiča

— Krajevni odbor vojnih invalidov je priredil v soboto in v nedeljo proslavo spomina vseh in vojni padlih. V soboto dopoldne je bila zadušnica katere so se udeležili vsi tržički uradi in korporacije po svojih zastopnikih. V nedeljo zvečer pa so uprizarili v dvoran Zahradnega doma »Rajsko ptico«, ki so jo pred številnim občinstvom odigrali kar dobro. Čisti dobiček je namenjen za podporo revnim invalidom.

— Kulturni film »Simba« je vrtilo tržičsko sokolsko društvo v torek in v sredo za svoje namene. Film je bil številno obiskan.

Aino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

Samo še danes
LON CHANEY-ja
zadnji film
Expres 317
Predstave ob 4., pol 8. in 9. zvečer
Cene 4 in 6 Din

— Vihar je napravil v tržičski okolici veliko škodo. Od Tržiča do Kranja je podrl 28 kozocev in nešteto ograj. Razkril je veliko hiš da so jih morali v naglici pokriti s pločevino. V Tržiču samem je sicer tudi letela opeka s streh, kakor večje škode pa ni bilo. Na osnovni šoli so morali streho tako popraviti, tako jo je razrušila. Kmetje upravičeno tarnajo nad škodo, tesarji pa se je veselijo, ker bodo imeli s postavljanjem novih kozocev dosti dela.

GOSPODARSTVO

Obdelana površina v naši državi

Ministrstvo za kmetijstvo je izdalo svojo vsakoletno statistično publikacijo »Obdelana zemlja i žetivni prinos za 1930. god.«, ki vsebuje zanimive podatke o razvoju našega poljedelstva. Če najpogostejše številke primerjamo s prej objavljenimi, tedaj dobimo naslednjo zanimivo sliko.

Lani je znašala vsa obdelana površina v naši državi 13.721.400 ha, to je za 1.463.000 ha več kakor v l. 1929. Ker znaša skupna površina naše države 24.840.400 ha, je bilo torej lani obdelanih 55% vse površine (ostalih 45% odpade na gozdove in ostale površine). Od udeležanja se je obdelana površina v naši državi precej povečala, kakor kaže naslednja primerjava.

	Obdelana površina	v % vse površine
1921—1925	11.183.500 ha	45,0%
1929	12.258.400 ha	49,3%
1930	13.721.400 ha	55,2%

Obdelana površina se je v preth. letu povečala za skoro 6% vse površine naše države in je torej v tem letu zabeležila večji napredek, kakor v vseh prejšnjih letih.

Od označene obdelane površine odpade v hektarjih na

	oranice	livade	pašnike
1920	6.029.500	1.510.200	2.558.700
1925	6.017.200	1.640.800	2.758.700
1927	6.405.300	1.686.200	2.675.000
1929	6.525.600	1.818.900	3.567.500
1930	7.076.500	1.819.800	4.095.700

Razveseljivo je predvsem dejstvo, da se je površina oranice od l. 1920 povečala za 1 milijon hektarjev, površina livad pa za preko 300.000 hektarjev. Značno povečanje površine pašnikov je morda deloma pripisati izpopolnitvi statistike. Gornji podatki nam kažejo, da se naše poljedelstvo naglo razvija, seveda predvsem v ekstenzivni smeri.

Zanimivi so tudi podatki o razdelitvi orane površine na posamezne kulture, ki je razvidna iz naslednje primerjave (v hektarjih)

	žito	stročnice,	ind. rastl.
1920	4.379.700	325.000	80.200
1925	4.953.500	354.300	117.900
1929	5.726.500	342.200	153.700
1930	5.877.300	348.000	158.400

Predvsem so se povečale kulture žita in industrijskih rastlin, dočim so kulture stročnic v zadnjih letih nazadovale.

Z žitom posejane površine pa se razdelijo tako na posamezne vrste (v milijonih hektarjev):

— Bodite oprezn! Odkar so zgradili na hribu sv. Jožeta nekaj stanovanjskih hiš, se vedno pogostje ponavlja, da se sproti na hribu kamenje in se valji v dolino in to naravnost na najbolj prometno cesto pred lekarno m. ph Lavičke in pred gostilno »Pri slugi« Res pravi čudež je, da se ni pripetilo že več nesreč, kolikorkrat prileti kamenje s hriba. Na to grodo razvado opozarjamo vse javne organe, ki naj krivice poštno primejo.

Iz Novega mesta

n—Stekel pes se je pojavil v Smihelu in vgriznil v desno nogo 18 letnega Naceta Pavca. Kmalu nato se je pojavil na Slatniku in obrizel še eno osebo. Ljudje so pričeli besnega psa zasledovati, prišel pa je slučajno v bližino posestnika Kastelca v Zabi vasi, ki je psa takoj spoznal kot steklega in ga na mestu ustrelil. Osebe, ki so bile od psa ugrizene, so bile za enkrat odpisane v Ljubljano. Uveden bo zopet strogi pasji kontumac.

Iz življenja na deželi

BLED. Dne 19. t. m. popoldne se je vil izpred blejskega Sokolskega doma dolga žalni sprevod na farno pokopališče. Spremlili smo k zadnjemu počitku komaj 23-letnega mladeniča Ivana Svetino, ki ga je poznal ves Bled. Bil je blagoga značaja in vnet telovadek. Nenadoma je preminil v ljubljanski bolnici, od kod se ga prepešljali na Bled v Sokolskem domu je ob mrtvaškem odru k je bil ves pokrit z vencem in šopki. Stara častna sokolska straža Ob odprtem grobu se je ganljivo poslovlj starosta br. dr. Jože De Gleria. Ko sta se še sokolska prapora poklonila v zadnje slovo nad krsto in je sokolski pevski zbor zapel žalostinko, je začela padati zemlja v prerani grob. Počivaj mirno, vrlji, nepozabni Sokol Ivan!

GORNJA RADGONA. Poročila sta se agilna sokolska deavca G. Danilo Pahor, uradnik terenske sekcije mureške regulacije v Gornji Radgoni, in gd. Mla Lukmanova, učiteljica v Gančanih v Prekmurju. Bilo srečno! Zdravnik dr. Vinko Čremošnik se je po ozdravljenju vrnil z daljšega bojniškega dopusta v inozemstvu in zopet redno ordinira.

Primorske novice

Tržaško potratno sodišče je obsodilo na 30 let ječe kmeta »tatio Del Oste, ki je ustrelil soseda Petra Fonda.

Na fašistični praznik 28. oktobra bodo v Julijski Krajini kot običajno otvorili celo vrsto raznih del. Med temi sta dve vojaško-prometnega značaja, in sicer »reditev ceste in njenih križišč z gorosko železnico na progi Trst — Pavačina in zgraditev ceste Sv. Peter na Krasi — Trnje. V Postojni bodo zgradili več hiš z 31 stanovanji za častnike in podčastnike amkajšnje divizije.

Goriško sodišče je v ponedeljek obsodilo 38-letnega Goričana Draga Rusiana na 16 mesecev strogega in 4 mesece navadnega zapora ter strogo nadzorstvo po prestani kazni. Rusjan je bil pod političnim nadzorstvom. Policijski agentje pa so ga zalotili ob prepovedanem času na cesti in ga prijaviili.

	pšenica	koruza	oves	ječmen	rž
1920	1.44	1.82	0.42	0.37	0.20
1925	1.78	2.07	0.34	0.36	0.20
1929	2.14	2.39	0.40	0.45	0.24
1930	2.17	2.47	0.42	0.46	0.25

Dočim so se z ovsmo, ječmenom in ržjo posejane površine le neznatno povečale, vidimo, da odpade skoro vse prirastke na površine, posejane s pšenico in koruzo.

Od industrijskih rastlin so s hmeljem zasajene površine v zadnjih letih občutno nazadovale. Leta 1927 je bilo še 9218 hektarjev hmeljnikov, naslednje leto le 6693 ha, lani pa komaj 3225 ha.

— Protest nemške vlade zaradi uvedbe italijanske dodatne carine v višini 15 odst. vrednosti. Kakor znano je Italija nedavno uvedla na blago vseh carskih postav, ki v trgovinskih pogodbah niso vezane, dodatno carino v višini 15 odst. vrednosti. Ker se carine v Italiji računajo po teži, pomeni ta samostojni carski dodek v številnih primerih 100 in več odst. povisjanje carske obremenitve. Sedaj poročajo iz Berlina da je nemška državna vlada italijanski vladi predložila protest zaradi uvedbe tega carskega dodatka, ki pomeni težko oviro za nemški izvoz v Italijo. Nemčija je v italijanskem uvozu na prvem mestu zato je po tej odredbi italijanske vlade najbolj prizadeta. Nemčija zahteva med drugim, da se omogočijo olajšave odnosno oprostitve za blago, ki je bilo naročeno še pred objavo italijanskega dekreta. — Kakor poročajo iz Zagreba, je Savez industrijev interveniral na mero-dajnih mestih zaradi uvedbe talijanske 15 odst. dodatne carine, ki je v prvi vrsti zadela naš izvoz lesa v Italijo.

— Nove direktne blagovne tarife z inozemstvom. V generalni direkciji državnih železnic se je 15. t. m. sestala tarfina komisija za izdelavo odn. izpopolnitve direktne tarife za prevoz blaga med Jugoslavijo in Nemčijo. Druga komisija za izdelavo jugoslovensko-bolgarske tarife je zaenkrat končala svoje delo, ki se bo v kratkem nadaljevalo v Sofiji. Jugoslovensko-bolgarska tarifa bo zlasti važna za naš tranzitni promet.

— Vinska letina v Volvodini. Iz Vrška poročajo, da je vinska letina srednje dobra. Pridelek od orala znaša povprečno 26 do 28 hl vina. Skupni pridelek vršaskega okoliša bo znašal 160.000 hl. k temu na je računati še 30.000 hl starega vina. Kuničja še novsem miruje. Vinski trgovci nudijo za mošt 40—50 par liter. vinogradniki pa no tel cent niso volini prodajati prideika. Stara občinska vino se prodaja po 1.15 do 1.75 Din liter.

Na potovanjih, pri sportu in igri NIVEA - CREME - OLJE

Ker vsebujeta Nivea-Creme in Nivea-Olje Eucerit, ki je soroden koži in ki ga nima nobeno drugo sredstvo za gojitev kože, prepovita kožo globoko in popolnoma ter jo okrepi in hranita. Tako varujete svojo kožo pred vremenskimi nepravilnostmi, Vaša polt ostane mladostno sveža in mehka. Dobili boste zelo zdrav, sijajno porjavel videz, kakršnega imajo sportniki.

Nivea-Creme: Din 5.00—22.00. Nivea-Olje: Din 25.00, 35.00

Jugosl. P. Belersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

— Odtok zlata iz Amerike. V zadnjih 4 tednih so morale Zedinjene države oddati inozemstvu za 708 milijonov dolarjev zlata; od tega je v Ameriki še deponiranih 400 milijonov, ostalih 300 milijonov pa je šlo že preko Oceana, predvsem v Francijo. Kakor je podoba, se bo sedaj odtok zlata iz Amerike ustavil. Potujejo se vesti, da je prišlo med predstavniki Francoske banke, kaj se mudijo v New Yorku, in Federalno rezervno banko do sporazuma glede francoskih naložb v Ameriki, čijih nagla odpoved je povzročila ta velik odtok zlata. Francoska banka, ki je že pri svojih naložbah v fuhth izgubila preko 2 milijardi frankov, je v bojazni, da bi tudi druge velike države iz gospodarsko-političnih ozirov opustile zlato pariteto, v zadnjem času povsod v inozemstvu, zlasti pa v Ameriki, dvigala svoje naložbe. Po ameriških vesteh so Zedinjene države ponovno in svetovno izjavile, da ne bodo opustile zlatega standarda. Vrh tega bo Francoska banka dobila za svoje naložbe nekako zlato klavzulo. Francija pa svojih naložb v Ameriki ne bo več odpovedovala.

— Terjatve naših državljanov napram madžarskim tvrdkam. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani poziva vnovič vse interese, da ji takoj prijavijo svoje terjatve na Madžarskem, ki jih ne morejo izterjati zaradi tamšnjih deviznih omejitev. V prijavah naj se izkaže iznos računa, ime in naslov dolžnika in posel, iz katerega izvira terjatve.

— Sadni sejem na velesejmu. Sadni sejem na ljubljanskem velesejmu od 25. do 27. t. m. bo zelo privlačen, ne le po mikavnosti raznovrstnega sadja, ampak tudi zaradi tega, ker bo to sadje naprodaj le v ameriških zabojih po 20 kg. Na ponudbo bo več vagonov najzbranejšega sadja iz dravske banovine. Kupci bodo imeli tu največjo izbiro po ugodnih cenah, naši sadjarji pa se bodo lahko na lastne oči prepričali, kako je treba namizno sadje odbrati in v zabojih pošiljati, da zadovolji odjemalce.

— Znižanje voznih cen za pošiljke v Hercegovino in južno Dalmacijo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo opozarja vse poslovne kroge, ki pošiljajo blago v Hercegovino in južno Dalmacijo po železnici, da mora železniška uprava po odloku generalne direkcije počenšči s 1. novembrom t. l. računati vozne cene za relacijo preko Raštelice in Bradine (Ivan-Predor) na osnovi oddaljenosti, ki so objavljene v daljinarju od 1. januarja 1931. Dosedanje vozne cene za relacijo južno od stanice Raštelice se torej znižajo za oddaljenost 9 km.

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 28. t. m. ponudbe glede dobave 1 ventila, 5 komadov nosilcev, 300 škatel kreme za čevlje in 300 zavrtkov Persila. Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave mizarskega orodja. Direkcija državnih železnic Vreš sprejema do 4. novembra ponudbe glede dobave 2500 komadov hrastovih pragov, 150 plošč črne železne pločevine in 1 stroja za izdelovanje ledu. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Hmelj

Zalec. 21. oktobra. Pri precejšnji ponudbi producentov je trgovina zelo mirna. Stevilni kupcem so njihove trdke stornirale naročila. Neprodanih je kakor se cenil. Še kakih 1400 starih stotov letošnjega pridelka + Zalec, 20. okt. Hmeljarsko društvo za Slovenijo poroča: V zadnjem času so hmelj nakupovali po 6—7 Din za 1 kg in je bilo prodanih 500 starih stotov. Zaloge pri hmeljarjih se cenijo na približno 2000 starih stotov, ki pa bodo v naključnem času naših odjemalcev. V javni oznamovalnici za hmelj je bilo do danes signiranih 2257 težkih bal po 150 kg.

Borze

21. oktobra.

Na ljubljanski borzi so ostali danes tečaj deviz nadalje skoro nespremenjeni, le devizi London in Trst sta se nekoliko okrepili. Med efekti je prišlo do prometa v Ljublj. kreditni po 115 in v Vevčah po 115.

Na zagrebškem efektnem tržišču je vojna škoda ostala danes brez prometa. Zaključki pa so bili: zabeležen v 7 odst. Blairovemu posojilu po 54—54.50 in v 6 odst. begluških obveznicah po 43.50—44.50. Od bančnih vrednot so se trgovale Praštediona po 957.50 Srpska po 186. Jugobanka po 67 in Zemalska po 110. Na tržišču industrijskih vrednot pa je prišlo do zaključkov v Trboveljski po 210, v Vevčah po 115, v Dravi po 185 in v Slavaksu po 20.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2276.53 — 2283.37. Bruselj 786.49—788.85. Curih 1098.15 do 1101.75. London 217.37—224.87. New York 5591.01—5608.01. Pariz 220.65—221.31. Praha 165.86—166.36. Trst 297.97—293.97.

Zagreb. Amsterdam 2276.53 — 2283.37. Bruselj 786.49—788.85. London 217.37 do 218.19. Milan 287.97—288.87. New York ka-

bel 5602.01—5619.01. New York ček 5591.01 do 5608.01. Pariz 220.65—221.31. Praha 165.86—166.36. Curih 1098.45—1101.75.

Curih. Beograd 9.05. Pariz 20.0875. London 20.1250. New York 509.87. Bruselj 71.45. Milan 26.50. Madrid 45.60. Amsterdam 207.80. Berlin 118.—. Stockholm 119.50. Oslo 113.—. København 113.—. Sofija 3.70. Praha 15.10. Varšava 57.15. Budimpešta 90.0250. Bukarešta 3.05.

Elekti.

Ljubljana. 8% Blair 61 bl., 7% Blair 54 bl., Celjska 150 den., Ljublj. kreditna 115 zaklj., Kreditni zavod 195 den., Vevče 115 zaklj., Ruše 125 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 268—272, investicijsko 64—66, 4 odst. agrarne 32—34, 7 odst. Blair 54.50—55.50, 8 odst. Blair 60—62, 6 odst. begluške 43.50—44.50, bančne vrednote: Praštediona 957.50—960, Union 100 bl., Jugo 67—68, Ljublj. kreditna 115 den., Srpska 186—187, Zemalska 110—112, Narodna 4500—5500, industrijske vrednote: Gutmann 110 den., Slavke 20—21.50, Slavonija 200 bl., Drava 185—190, Sečera 160 den., Dubrovačka 230—270, Jadranska 400 bl., Oceanija 190 bl., Trbovlje 210—220.

Beograd. Vojna škoda 274, 273, 270 zaklj., investicijsko 68, 67 zaklj., 6% begluške 44 zaklj., 4% agrarne 38 bl., 8% Blair 62 zaklj., 7% Drž. hip. banka 62.75 zaklj., Narodna banka 4800 zaklj.

Blagovna tržišča

LES

+ Ljubljanska borza (21. t. m.). Tendence za les še vedno slaba. Zaključen je bil 1 vagon oglja.

ZITO

+ Novosadska blagovna borza (21. t. m.). Tendence nespremenjena. Promet: 41 vagonov. Pšenica: sremska, 78 kg, 225 zaklj. Oves baški, srem., slav. 132.50—135. Ječmen baški, srem. novi, 63-64 kg 110—115. Koruza baška 100—103, okolica Sombor 100—103, zornjebanatska 95—97.50. Banatska 92.50 do 95. sremska. okolica Indija 100—103, okolica Sid 102—105, baška nova, umetno sušena 78—82, banaska. nova, umetno sušena 74—76. Moka: baška, banatska »0« in »0+« 355—375, »2« 335—355, »3« 300—310, »4« 250—260, »7« 190—200, »8« 180—140. Otrobi: baški 92.50—95. Fižol: baški, beli 195 do 200.

+ Budimpeštanska termiska borza (22. t. m.). Tendence čvrsta, promet srednji. — Pšenica: za dec. 10.58—10.60, za marc 11.63 do 11.65; rž: za dec. 10.10, za marc 11.95 do 12.—; koruza: za maj 13.35—13.38.

Sport

Sportni drobci

Snoči je odpotovala v Poznanj naša nogometna reprezentanca, ki bo tam odigrala tekmo s poljsko reprezentanco. Naše moštvo je sestavljeno nastopno: Spasić — dr. Ivković, Tosić — Marušić, Dešković, Lechner — Tirančić, Hitrec, Sekulić, Bek. Zečević. Rezerve: Čulić, Ralić, Bonačić, Mikičević. Prvotno je bil za vratarja določen Mihelčič, ki pa je v zadnjem trenutku iz neznanega vzroka izpadel.

Termini državno-prvenstvenih tekem so se nekoliko izpriznili. Igrali se bo v naslednjem redu: 1. novembra: Concordia — Gradjanski, BSK — Sašk, Hajduk — Mačva. 8. novembra: Gradjanski — Sašk, Hajduk — BSK, Mačva — Concordia. 15. novembra: Concordia — BSK, Hajduk — Gradjanski, Sašk — Hajduk. 22. novembra: Concordia — Sašk, Hajduk — Gradjanski, BSK — Mačva. 29. novembra: BSK — Gradjanski, Concordia — Hajduk, Sašk — Mačva.

Znana zagrebška nogometna sodnika Fabris in Willer sta naprosila glavno skupščino ZNS, da bi se upokojila, kar delujeta že preko deset let kot nogometna sodnika.

Preteklo nedeljo se je v Lincu vršila finalna tekma med Linzer ASK in Grazer AK za amatersko prvenstvo Avstrije. Amaterski prvak Avstrije je postal Linzer ASK, ki je z 2 : 1 porazil Gradčane.

V metu diska je Douba postavil s 46.90 nov češkoslovaški rekord.

V nedeljo se se vršila na Dunaju zanimiva mednarodna tekmovalna »Nastop« je tudi znameniti Argentinec Zabala, ki je nedavno postavil na 30 km nov svetovni rekord. Toda prišla je senca. Na prvi 5 km ga je porazil Poljak Kusoczynski, ki je tekel 14 minut 42.8 sekunde. Zabala je tekel 15 min 38 sekund Kusoczynski je s tem časom postavil nov poljski rekord na tej progi.

ASK Primorje. Občni zbor nogometne sekcije bo v soboto 24. t. m. ob 20. v hotelu Miklič.

SK Grafika. Danes ob 19.30 sestanek vseh članov nogometne sekcije v novih društvenih prostorih, Grafiški dom. IV nadst., levo. Ker se bo ob priliki otvoritve doma odigrala v soboto ob 15.30 pri-

Mis Jugoslavija 1951

bo morda vaša hčerka. Začnite že zdaj z njo njene lepote.

Mnogo solca, mnogo vitaminov in PALMIRA-BABY KOZMETIKA to so tajnosti moderne nege otrok.

PALMIRA-BABY MILO varuje zametasto kožo.

PALMIRA-BABY LANOLIN-KREMA varuje pred vnetjem.

PALMIRA-BABY PRAŠEK je mil in hladen.

PALMIRA-BABY KOZMETIKA da veselje do nege dojenčkov.

jateljska tekma s SK Svoboda na igrišču ASK Primorja, se vabijo vsi člani, da se sestanka sigurno udeležijo. Po tekmi prijateljski večer z nogometaši SK Svobode. Kraj in ura se bo kasneje objavila. V nedeljo dopoldne trening-tekma rezerve ob 10. na igrišču Primorja.

Prosveta

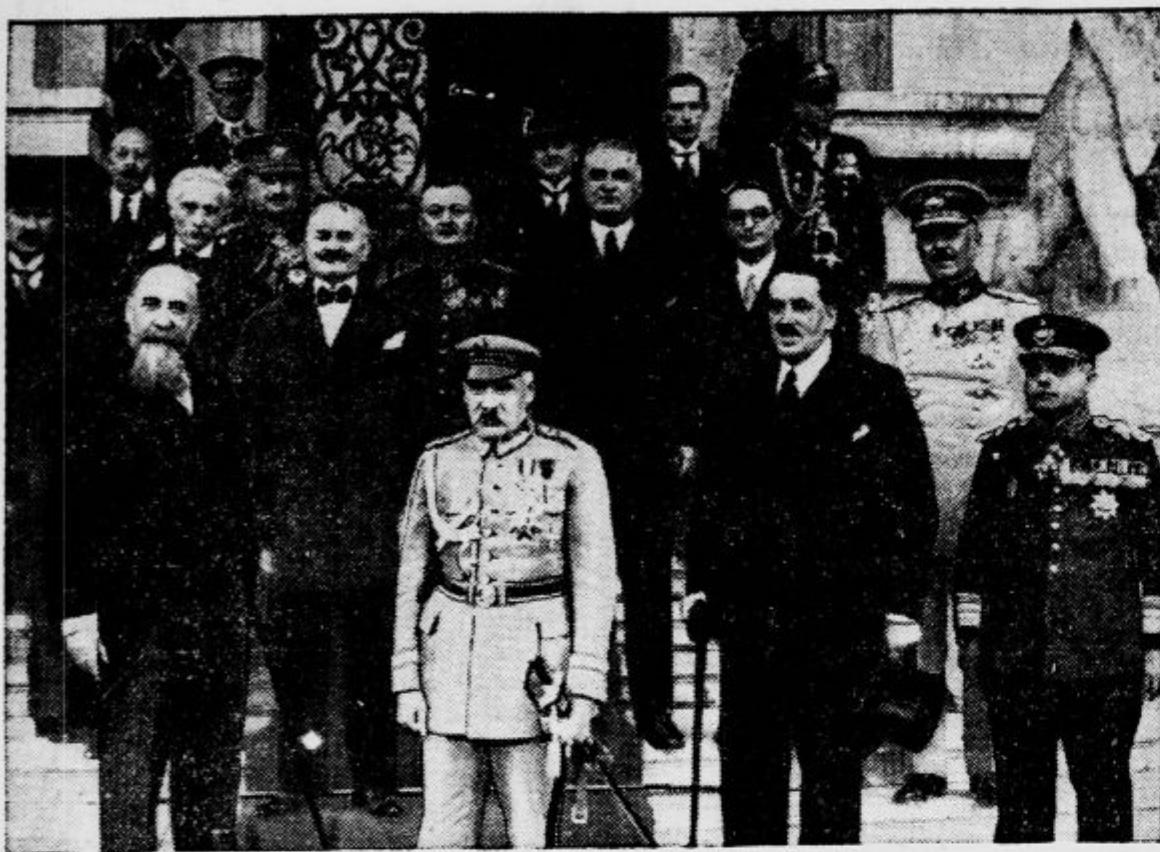
Levstikovo slavlje v Ljubljani. V petek 23. t. m. obhaja »Slovenska Matica« v zvezi z »Društvom slovenskih književnikov« in Narodnega gledališča stoletnico Levstikovega rojstva. Prireditve bo v opernem gledališču, pričetek ob 20. uri, cene znižane. Na slavnostni akademiji izvaja gledališki orkester Mihevevo overture »Plane« teko svojo polt in Osterčvo »Suito« za orkester. Opozarjamo na Zupančičev nagovor, slavnostno besedo g. Fr. Albrechta, Fr. S. Finžgarjeve recitacije Levstikovega izročila in premijero Levstikovega »Juntaz«, ki jo uprizore člani dramskega gledališča. Na prireditvi, ki bo veličastno idejno slavlje, vabimo vse sloje.

»Naš rod.« Izšla je 1. številka tretjega letnika mladinskega mesečnika »Naš rod«. Številka prinaša pesmi Makse Samsa, Franja Roša, Iva Grahorja, A. Debeljaka (prevod) in prozo I. Ribičiča, V. Winklerja, Lj. Zupanca, Alberta Širokega, R. Jakopiča, Rudolfa Kresala, Toneta Gasparija, A. Sirkina in M. Skrbinškega. Posebno zanimivo so Jakopičeve besede o tovarišu Tratiniku. Povest J. Ribičiča »Zabeč«, ki jo ilustrira E. Justin, je mnogo obetajoča mladinska povest iz živalskega življenja. Pisec je v tem žanru že obdelal pravilni svet Miši. »Naš rod« ureja Josip Ribičič.

Iz naših leksikonske književnosti. V založbi Umetniške propagande sta izšla 22. in 23. zvezek njenega »Poučnega slovarja«, ki ga ureja dr. Josip Glonar. Obdelano je gradivo od »Martin Sv.« do »Montagna« in od »Montagna« do »univervitraci«. Kakor v vseh dosedanjih zvezkih, najdeš tudi v teh vse kar spada v takšen priročnik: krat

Iz življenja in sveta

Senzacionalen obisk Pilsudskega v Bukarešti

Maršal Pilsudski med člani romunske vlade. Levo: romunski ministrski predsednik, prof. Jorga

Popolnoma nepričakovano je posetil maršal Pilsudski Bukarešto. Kakor zatrjujejo, velja njegov obisk vprašanjem vzhodnega pakta in romunsko poljskih trgovskih odnosov.

Rastlina: najvažnejši laboratorij

Zanimivo odkritje moderne vede: rastlinsko zelenilo skoraj istovetno z barvilom v naši krvi

V šoli smo se učili, da vsebujejo vsi zeleni deli rastlin neko zelenilo ali klorofil, ki jim daje barvo — dosti več nam pa o njem ni ostalo v spominu. V splošnem nas cvetoči deli rastlin bolj zanimajo — in vendar bi brez njih za silo se prebili, brez zelenila pa bi se morali kakor vse življenje v naravi kratkoma zadušiti in umreti od glada.

Klorofil, ki ga je največ seveda v listih, opravlja namreč vsa, za celotni življenjski proces potrebna dela. Naši najboljši kemiki bi ga ne mogli posnemati in še celo tega ne vedo natanko, kako se ta dela prav za prav izvršuje. Vemo skoraj samo to, da izdeluje »laboratorij« v rastlini iz vsepovsod obilujočih sirov, zraku in vode, glavna živila za živali in ljudi, poleg tega pa izločuje kot stranski proizvod kisik, brz katerega bi isto tako ne mogli živeti.

Najvažnejša sirovina, ki jo potrebuje rastlina, je ogljikov dvokis, ki sestoji iz ogljika in kisika. Ta plin vskrva rastlina skozi drobne odprtine v listih in ga predeleže v klorofilnih celicah. Ta proces imenujemo asimilacija ogljikovega dvokisa.

Nekateri primeri naj nam pojasnijo njegovo ogromnost. Kvadratni meter listne površine solnčnice pridelja na dan pod ugodnimi pogoji 25 g škroba (ki sestoji, kakor znano, iz ogljika, vodika in kisika). Če vzamemo to številko za podlago, si lahko mislimo, kakšne količine »živile« pridelajo n. pr. kakšen travnik ali gozd. A tudi poraba sirov ni od muh. Vzemimo n. pr. drevo, ki tehta 100 stotov. Nekako polovica ga je iz ogljika, a da pridelata teh 50 stotov ogljika, mora drevo porabiti nič manj nego 12 milijonov kubičnih metrov zraku! Ogljikovega dvokisa je namreč v 10.000 litrih zraku komaj 3 do 3,5 ! Na 60 bilijonov ton računajo učenjaki celotno množino dvokisa, ki ga rastline v letu predelajo na vsej zemlji. To so tako velike količine, da bi morale kmalu zmanjkati te snovi, če ne bi je dihanje organizmov, prepevanje, sežiganje itd. vedno znova ne obnovljalo.

Sedaj nam je torej marsikaj jasno. Če se pa vprašamo, kako rastlina prav za prav prideluje škrob, sladkor itd. iz ogljikovega dvokisa in vode, ki jo srka rastlina s koreninami, tedaj zadenemo tu ob skrivnost, ki je znanost še ni rešila. Vidimo samo produkte tega gradilnega procesa in sicer v klorofilnih stanicah predrobna zrna škroba. Istočasno in morda celo kot prvi produkt nastaja grozdni sladkor, iz teh dveh snovi pa se tvorijo številne druge snovi: trslni sladkor, sladni sladkor, celuloza itd.

Nad 90% vse rastlinske substance je zgradil klorofil in zgradil v pravem pomenu besede, kajti iz preprostejših snovi na-

stajajo kompliciranerše — torej baš nasprotno nego v živalskih organizmih, kjer se komplicirane snovi v splošnem razčlenjujejo v preproste pri čemer se sproščajo energije, ki vzdržujejo življenje. Rastlina pa energije v sebi nakopičuje in sicer je izvor teh njenih energij — solnce. Brez solnca bi skoraj vse rastline ustavile svoje laboratorijsko delo — in ga ponovi tudi dejansko ustavijo.

Ka r se tiče kisika, ki ga rastline oddajajo v zrak pri predelavi ogljikovega dvokisa, ni to nič manj važno dejstvo nego vskrvanje dvokisa, kajti s tem obnovljajo rastline neprestano zračno zalogo kisika, ki ga za svoj življenjski proces spet uporabljajo živalski organizmi. Brez rastlin bi se morali ti, kakor smo že rekli, torej preprosto zadušiti. Razumljivo je, da oddajajo rastline kisik samo podnevi, kadar njih laboratorij deluje, ponoči ga v zelo majhni meri celo vskravajo radi česar ob tem času ne spadajo v spalnico, kjer zrak samo kvari.

Zanimivo odkritje je napravila moderna veda. Našli so namreč, da je rastlinsko zelenilo skoraj identično z barvilom v naši krvi. Razločujeta se samo po tem, da vsebuje krvno barvilo železo, klorofil pa magnezij. In to zadostuje, da izvršujeta obe snovi popolnoma različne funkcije, ena, da veže ogljikov dvokis na rastlinski organizem, druga ga veže kisik na živalski. To daje misliti, da sta bili nekoč obe snovi združeni v istem prabitu, iz katerega so se potem organizmi razvili v rastlinske in živalske.

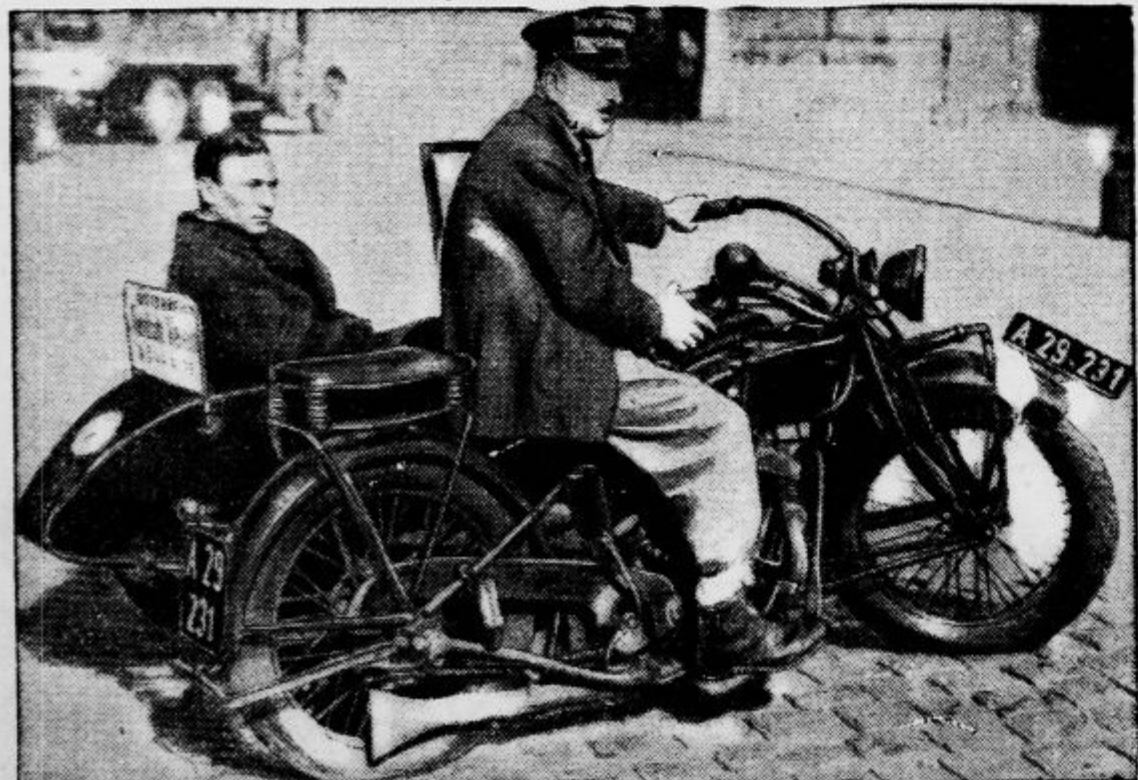
(Ta izvačanja so vzeta iz predavanja prof. H. Fischerja, odklovanega z Nobelovo nagrado, na dunajskem zborovanju kemikov.)

Tem je priznal Matuška svoje zločine

Kriminalist, treh držav so se trudili na Dunaju, da pojasnijo strašno atentata pri Jütertobu in Biatorbagy. Slika kaže madžarskega kriminalista dr. Schweinitzerja (z naočniki) in berlinskega kriminalista Genata (desno v profilu) v neki dunajski kavarni.

Z motorji na mučitelje živali

Dunajsko Društvo za varstvo živali se je oskrbelo z motornimi vozili, ki zasledujejo mučitelje živali. Poleg šoferja sedi zmerom živinozdravnik

Jutri v petek ob 20. uri bo v ljubljanski operi

Levstikova proslava

Ob tej priliki opozarjamo na zanimiv članek prof. dr. Al. Turka »O Levstikovih v Podgorici, ki je pričel izhajati v pravkar izšli številki ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet«. Posamezne številke 2 Din po vseh trafikah.

Iz Edisonovega življenja

Edison je ostal skoraj do svoje smrti mlad, svež in prožen. Vsako leto je prejel na svoj rojstni dan nešteto pisem, v katerih so ga ljudje vpraševali, kako si je ohranil do tako visoke starosti svojo mladost. Njegov odgovor je bil običajno: »Svoje pomlajevalne metode ne izdam. Naj ostane moja skrivnost. Svetujem vam pa: Ne brigajte se nikoli za svojo starost. To je prvi korak do pomlajenja.«

Neki inženjer, ki je bil izumil novovrsten gumb na pritisek, ga je pokazal Edisonu s prošnjo, da bi mu povedal svoje mnenje. Edison je odgovoril:

»Prišel sem svojo kariero kot kolporter in sem jo končal kot izumitelja. Če boste še dalje imeli takšne domislice, boste začeli kot izumitelj in končali kot kolporter.«

Marconi je nekoč obiskal Edisona in oba moža sta se spustila v živahen razgovor o svojih izumih. V čakalnici je medtem sedel neki drugi obiskovalec. »Kaj pa je ta

Zadnja Edisonova vožnja s predsednikom Hooverjem

hrup tam notri?« je vpraševal končno Edisonovega služabnika. Ta je odvrnil: »Marconi in Edison. Radijski zvočnik in gramofon.«

Ameriški pisatelj George Bryan je izračunal, koliko trgovske vrednosti imajo možgani velikega izumitelja. Izračunal jo je po višini kapitala, ki je vložen v Edisonove izume. Tu nekaj števil: kinematograf 1250 milijonov dolarjev, telefon milijardo dolarjev, električne železnice 6500 milijonov dolarjev, električna luč in električna sila 5 milijard dolarjev, fonograf 105 milijonov dolarjev, dinami in motorji 100 milijonov dolarjev, brzojav 350 milijonov dolarjev, brezžični brzojav 15 milijonov dolarjev.

Neki ameriški reporter je sporočil svojo listo, da je Edison izumil srajco, ki jo lahko zajamčeno nosiš vse leto, ne da bi jo bilo treba oprati. V Severni Ameriki ni tega nihče verjel v Južni Ameriki pa so novici navdušeno nasledili. Čez nekaj časa je sporočil Edison iznajdljivemu reporterju: »Vaša vest o mojem čudovitem, nikoli izvršenem izumu mi je napravila mnogo veselja. Vsak dan dobivam iz Južne Amerike na tucete naročil za trajne srajce, celo naplačila dobivam. Vse druge pa je prekosil neki tovarnar iz Rio de Janeira. Prosi me za 6 srajcev in mi pošilja 1000 dolarjev. »Vem sicer,« mi piše, »da so srajce cenejše, a le obdržite si ostaneke. Srajce, ki mi jih ni treba menjati, so mi že toliko vredne.«

Preden je Edison pred smrtjo izgubil zavest, ga je vprašal zdravnik, da-li veruje v posmrtno življenje. Odgovoril je: »Kdo more o tem kaj vedeti? Sicer pa je tudi brezpomembno.«

Njegova smrt je v Ameriki spet zbudila vprašanje o njegovem stališču do vere. Walsh, podpredsednik njegovih industrijskih podjetij, je izjavil: »Postavili so vprašanje, da-li je Edison pred smrtjo menial svojo vero. Člani njegove družine pravijo, da je težko odgovoriti na to vprašanje, ker vladajo velika nesporazumjenja o njegovi pravi veri. Ni mogoče reči, da je Edison menial nazore, ki jih ni nikoli imel. Nikoli ni bil ateist. Čeprav ni pripadal nobeni uradni cerkvi, ni mogel o njegovi globoki veri dvomiti nihče, ki ga je poznal. Vse njegovo življenje je bilo posvečeno idealu poštenega in ljubeznivega polnega službovanja ljudem.«

(Pravkar izšla številka revije »Življenje in svet« prinaša zanimiv članek s slikami o velikem izumitelju Edisonu.)

Nove vžigalice

Neki Rudolf Petruška iz Tropave si je te dni pridobil patent za tri vrste novih vžigalic. Pri prvi vrsti ima vžigalica na vsakem koncu po eno glavico, srednji leseni del med obema pa je negotov. Pri drugi vrsti se da vžigalica prižgati 42-krat. Tretja vrsta je podobna zobobremcem in nima glavice. Vse te vžigalice so neškodljive in se dajo prižgati na navadnih skafih, so pa nekaj večje od običajnih vžigalic.

Iz uredniškega koša

Stara Gorica. Omizje je živahno debatiralo o sežiganju mrličev. Nekateri so bili za sežiganje, drugi proti nemu. Končno so hoteli vedeti tudi mnenje starega gostilničarja. Z važnim obrazom je ta dejal: »Nočem ničesar vedeti o novodobnih zadevah. Jaz se dam pokopati v zemljo, kakor sem vajen že iz mladih let.«

Angleška volilna kampanja

Mlada kmetica, ki voli letos prvič, pozdravlja liberalnega transportnega ministra P. J. Pybusa

Pisatelj - požigalec

»Bolje je oškodovati akcijsko družbo, nego da bi se uničili dve človeški življenji« — Obsojen na eno leto ječe

Pred poroto v Potsdamu se je moral zagovarjati te dni pisatelj Karel Strecker zaradi požiga in zavarovalne goljufije. Strecker je zadnje dni avgusta podtaknil ogenj v vilii, v kateri je stanoval s svojo ženo, da bi prišel do zavarovalnine. Ogenj pa so pravočasno opazili in ga pogasili.

Proces proti možu, ki je prej užival velik ugled kot poštenjak in ki tudi ni več daleč od groba, saj šteje že 70 let, je vzbudil po vsej Nemčiji, pa tudi drugod veliko zanimanje. Pri razpravi se je stari pisatelj vedel zelo mirno in je delal vtis velikega otroka. Menda mu samemu ni bilo jasno, kaj je prav za prav hotel s svojim zločinom.

Strecker se je začel že na gimnaziji udeleževati literarno, oče pa ni hotel nič slišati o tem, da bi postal pisatelj, in ga je pregovoril, da je šel za častnika. Kot častnik je napisal več manjših in večjih del z uspehom in to je njegovega očeta

v težke dolgove. Sam pravi, da so ga uničile milijonske, cenene naklade znanih pisateljev, s katerimi pisatelji z majhnimi nakladami ne morejo konkurirati.

Beda ga je gnala v obup. Izvršil bi samomor, da se ni bal ostaviti svojo ženo samo in brez sredstev na svetu. Postajal pa je živčno tako razburjen, da ni več vedel, kaj se dogaja z njim. Obhajale so ga celo halucinacije. Nekoč je od zavarovalnice prejel manjšo vsoto za biser, ki ga je izgubila njegova žena. Tedaj je prišla izkušnja nadenj. Zaslišal je skrivnostnega glas poleg sebe: »Bolje je oškodovati akcijsko družbo, nego da bi se uničili dva človeški življenji.« Takrat ga je zasledovala čisto misel na samomor in ni dvomil, da bi mu tudi žena sledila v smrt, če bi ji to predlagal. Potem je spet slišal glas, ki mu je velel, da bo lahko vrnil zavarovalnici storjeno škodo, če napiše uspešen roman. Ta roman pa naj bi obravnaval težke duševne boje, ki jih doživlja inteligentni človek pred izvršitvijo kakšnega zločina. In ta zločin bi moral spet izvršiti, da bi se obdržal v duševni napetosti, ki bi mu omogočila napisati dober roman.

Tako je prišlo pol hote pol nehote, da se je začel baviti s pripravi za požig, ki naj bi mu spet omogočil prejeti vsoto 50.000 mark, za katero se je bil zavaroval. Nakupil si je raznega goriva, vžigalne patrone, vžigalne vrvice itd. Usodnega dne je zanimal ogenj v svoji sobi in se je hitro odpeljal v mesto Halle, od tam pa v Weimar. Iz Weimarja je naznanil požar in zahteval od zavarovalnice odškodnino. Nato se je vrnil v Berlin. A tu so ga prijeli, ker so bili ogenj po njegovem odhodu takoj pogasili in odkrili sledove, ki so kazali, da je bil namenoma podtaknjen. Nekaj časa je skušal iz svojega potovanja iz Berlina skovati alibi, pa se mu je kmalu zrušil. Izgovarjal se je tudi, da je bil v času zločina pod vplivom alkohola. V preiskovalnem zaporu je dovršil roman, ki naj bi ga napravil slavnega in bogatega še na zimo njegovega življenja.

Strecker je zanimiv psihološki tip in sodniki sami niso vedeli, ali naj ga sodijo kot zločinca ali psihopata. Po dolgem posvetovanju so mu naprtili 1 leto ječe.

Lavalova hči

Francoski ministrski predsednik Laval je vzel s seboj na potovanje v Ameriko svojo 18-letno hčer Josetto. Gdč. Josetta je v čisto modernem duhu vzgojeno dekle, igra vneto tenis, vozi sama svoj avto, ja-

ha vsako jutro v Boulogneski gozd. Da bi ji na potovanju v Ameriko ne bilo preveč dolgočasno, si je za spremljevalki vzela dve prijateljici, gdč. Claudelovo, hčerko francoskega poslanika v Washingtonu, in gdč. Guimielovo, hčer enega izmed šefov pri agenciji Havas. Poskrbljeno je za to, da se bodo mlade dame v Washingtonu dobro zabavale, medtem ko bo oče Laval konferiral s predsednikom Zedinjenih držav.

Potres na Salomonih

San Christoval, otok v skupini Salomonov, je obiskal potres, ki mu je sledila morska poplava. 18 vasi je bilo uničenih, 50 domačinov je našlo smrt.

Tuberkuloza iz plesni

Prof. dr. Enderlein, ki je odkril bakterijsko jedro in spolno množitev bakterij, je sedaj dokazal, da nastajajo glivice plesni direktno iz bacilov jetike in narobe.

Ze prej je bila vsem znana zveza med jetiko in vlažnimi stanovanji, a šele sedaj je postala ta zveza povsem jasna. Prof. Enderlein je ugotovil tudi to, da nastajajo iz raznih vrst bacilov jetike razne vrste plesni.

Vljudno opozorilo

Zveza francoskih letovišč je založila na pobudo policijskega ravateljstva v Compiegne posebne tiskovine za nemarne avtovozače. Večkrat se dogaja, da zapustijo inozemski in domači šoferji pri obisku kateregakoli kraja avtomobil na prepovedanem križišču, ker gredo obedovat ali po drugih opravkih. V tem primeru mora pritrčiti stražnik na šoferjev sedež uradno svarilo, da je zabeležil številko voza in ga poziva, da mora v 10 minutah zapustiti nepravilno postojanko, sicer bo kaznovan. Odsedaj bo stal na drugi strani tega uradnega svarila seznam za tuje zanimivih umetniških spomenikov in izletov s pripombo: »Obiščite, preden boste zapustili naš kraj, urad za tujski promet v poslopu policijskega ravateljstva.«

Vsak dan ena

Temne slutaje.

O. Hanstein:

Ali je kriva?

Roman

»Nu, skratka, nekako ob štirih je komisar mahoma planil pokonu in dejal: 'Čez uro ali kaj se vrnem.' Poznam te reči! Gotovo je hotel doma pogledati kako in kaj. In čez uro se je vrnil, prepaden, bled kakor smrt.

Zessin ga je odprl, a mislim, da sploh ni prav razumel, kaj je bilo v njem. Vstal je pa vendar in vzel klobuk. S čisto pametnim glasom je še rekel:

»Na sodišče moram!«

A tisti mah je dobil pnevmatično zalepko. Trepetaje jo je vzel poštarju iz roke. Odprl jo je in prebledel kakor zid; niti besede ni mogel spraviti iz sebe. Planil je k vratom in že ga ni bilo.

»Zalepka je bila nemara od justičnega svetnika.«

»Mogoče! A prej bi rekel, da je bila od njegove žene: naznani, da ga je zapustila.«

»In mislite, da bi se mož, kakršen je bil Zessin, zaradi tega —?«

»Saj pravim, gospod komisar, zaljubljen je bil zelo. In ženica je bila vragje lepa. Videl sem jo. A za takega raznega komisarja ni bila.«

»Zakaj niste dali tega na zapisnik?«

Schreiber je spet skomignil z rameni.

»Gospod doktor, saj veste, kakšni so časih gospodje. Vam to lahko povem, a drugim —«

Schluter je pomislil.

»Nu prav, molčite do nadaljnjega. Tamle prihaja avtomobil, pokličite ga.«

Avtomobil se je ustavil.

Schluter je povedal naslov sanitetnega svetnika.

»Ali naj vas spremim?«

»Prosim.«

Avtomobil se je kmalu ustavil pred hišo in Schluter je naročil višjemu stražnjostru, naj počaka v vozu, med tem ko stopi on do tajnega svetnika. Stari gospod ga je takoj sprejel.

»Kaj želite, gospod komisar?«

»Hotel sem vas samo prositi, da bi mi kaj povedali o poslednjih dnevih in urah gospoda rentnika Wellhorna.«

»Moj Bog, gospod komisar, kaj naj povem? Da se je bilo pri starem gospodu sprico njegove polnokrvnosti in razvitega zaplenja žil nadejati kapi, tega nisem vedel samo jaz, ampak tudi on sam. Ze več dni pred koncem so ga obhajale smrtno slutnje in nič kaj pripravljen ni bil, da bi mu minilo potovanje in Hanzburg brez nesreče. Dober, kakor je bil, ni gospodični ničesar pokazal, a odlašal je z dne na dan. Tisto jutro, ko ga je potem popoldne zadela kap, sem zadnjič govoril z njim. Rekel je, da mu je celo nekoliko laže. Nu, zvečer je prišla vest; vzel sem asistenta s seboj in se odpeljal k njemu.

»Na prvi pogled sem videl, kako je. Storitni nisva mogla drugoga kakor počakati konca.«

»Ali ste bili ves čas pri njem?«

»K nekemu bolniku sem še moral na kratek obisk. Moj asistent se ni gnil od njega in je na hčerino prošnjo bedel pri njem vso noč, dokler ni umrl.«

»Kdo je vaš gospod asistent?«

»Doktor Hilber.«

»Ali je še pri vas?«

»Ne. Stari Wellhorn je umrl dne 30. aprila, in dne 1. maja je nastopil doktor Hilber novo službo kot asistentni zdravnik pri mestni bolnici v Sondershausenu.«

»Hvala lepa, gospod tajni svetnik; oprostite, da sem vas motil.«

Doktor Schluter je spretno prikril, kolikani ga je vznemirila dozdevno brezpomembni odgovor tajnega svetnika. Ko se je vrnil k avtomobilu, je živžgal naprev iz neke operete.

»Gospod komisar?«

Schluter se je veselo muzal.

»Kaj pa je, Schreiber?«

»Spet imate novo sled.«

»Kje neki, Schreiber! A dan je tako lep in zadnji čas je bilo toliko dela. Veste kaj? Privoščiva si skupaj majhno potovanje.«

»Kam pa?«

»Na Turinško — tam je zmerom lepo.«

»Gospod komisar?«

»Tiho — počakajte! Zdaj se hitro peljite na postajo in vzemite tam dva vozna listka drugega razreda za Sondershausen, pa svojo ženo pripravite, da vam je med tem popliha.«

Schluter je bil sijajne volje.

»Ali gospod komisar, kdo pa stanuje v Sondershausenu?«

»Kdo neki? Kar jaz vem, živi tam kakih osem tisoč poštenih malomeščanov. Razen tega so tam poleti znani koncerti — in dobre glasbe sem res potreben!«

»Gospod komisar!«

Cene malim oglašom:

Zenitve, dopisovanja, naznanila ter oglašitve trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja, vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za štiro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglašitve vsaka beseda 50 para. Pristojbina za štiro 3.— Din. Če naj pove naslov. Oglašni oddelki »Jutra« je plačati še pristojbino 2.— Din. Pri stojbine je vplačati obremen z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842 — Telefon številka 2492 3492

Mali oglasi

Za odjavor 2 Din o znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah »Jutra« v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Uzbe dobri

Kroj. vajenca

»Prejme takoj A. Bele, Vilmarski št. 69 — St. Vid na Ljubljano. 46351-3

Kroj. pomočnika

»Kroja, za vsa dela, v stalno službo sprejme takoj A. Bele, Grosuplje. 46356-1

Mesar. pomočnika

»Izbrano pomočnika za izdelovanje klobas sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Zanesljiva moč«. 46351-1

Brivskega učenca

»Postojni staršev, sprejme takoj Stane Straus, Brivski majster v Sočanju. 46341-1

Vajenca

»Zdravca in čvrstega, za izdelavo železnice, pravi polni ostrih, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Izložbeni aranžer

»Praktična moč dobi takoj, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Učenko

»Sposoben v trgovino mehanika, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Natakar

»Polnopravni, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Zgovorno damo

»Z dobrim nastopom, vajeno obveščena s stankami, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Učenko

»Sposoben v trgovino mehanika, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Natakar

»Polnopravni, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Zgovorno damo

»Z dobrim nastopom, vajeno obveščena s stankami, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Učenko

»Sposoben v trgovino mehanika, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Natakar

»Polnopravni, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Zgovorno damo

»Z dobrim nastopom, vajeno obveščena s stankami, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Učenko

»Sposoben v trgovino mehanika, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Natakar

»Polnopravni, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Zgovorno damo

»Z dobrim nastopom, vajeno obveščena s stankami, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Učenko

»Sposoben v trgovino mehanika, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Natakar

»Polnopravni, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Zgovorno damo

»Z dobrim nastopom, vajeno obveščena s stankami, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Učenko

»Sposoben v trgovino mehanika, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Natakar

»Polnopravni, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Zgovorno damo

»Z dobrim nastopom, vajeno obveščena s stankami, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Učenko

»Sposoben v trgovino mehanika, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Natakar

»Polnopravni, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Zgovorno damo

»Z dobrim nastopom, vajeno obveščena s stankami, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Učenko

»Sposoben v trgovino mehanika, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šivilja

»Prejme takoj A. Bele, Vilmarski št. 69 — St. Vid na Ljubljano. 46351-3

Trgovski potnik

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

Kuhinjo sem

»Prejme takoj A. Bele, Vilmarski št. 69 — St. Vid na Ljubljano. 46351-3

Trgovski potnik

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

»Klasično obliko, sprejme, Pomena, za navedbo oglaš. oddelku »Jutra« pod »Vrednoten«. 46358-1

Šofer

RAZPIS

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za dan 28. oktobra 1931 dobavo:

3 komade I nosilcev N. p. 34,
1 = 6.600 mm
2 komada I nosilcev N. p. 40,
1 = 15.750 mm

Pogoji se dobe pri podpisani.

IZ PISARNE DIREKCIJE DRŽAVNEGA
RUDNIKA VELENJE.

12853

**Pozor, ženini
in neveste!**

MODROČE

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, spalne divane in fotelje nudi najceneje

RUDOLF

RADOVAN

tapetnik

Mestni trg št. 13.

Zima, morska trava, blago za modroče in prevleko pohištva v veliki izbiri po najnižji ceni. 328

Zahvala

Za premnoge dokaze toplega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega srčno ljubljenega soproga, očeta, starega očeta, strica in svaka, gospoda

IVANA BABNIKA

mestnega zidarja

se tem potom vsem iskreno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo čolžni uradništvu mestnega magistrata, sodelavcem, gđc. učiteljici in učenkam IV. razreda dekl. mešč. šole pri Uršulinkah in končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 21. oktobra 1931.

12858

ŽALUJOČI OSTALI.

Brez posebnega obvestila.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Naznanjamo žalostno vest, da je naša srčno ljubljenka dobra mamica, stara mamica in tašča, gospa

IVANKA ŠIRCA

nadučiteljeva vdova

v sredo, dne 21. t. m. po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 23. oktobra ob 1/2 3. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

12857

V Ljubljani, dne 21. oktobra 1931.

Žalujoči rodbini: DR. DOLENC in ŠIRCA

Po kratkem mukepolnem trpljenju je dne 20. t. m. ob 23. uri Vsemogočni poklical k sebi našo nad vse ljubljeno zlato mamico, sestro, babico, prababico, gospo

Ivano Kastelic

Pogreb nepozabne blagopokojne bo dne 22. t. m. ob 16. uri na farno pokopališče v Dol. Logatcu.

12851

Dol. Logatec — Ljubljana, dne 21. oktobra 1931.

Žalujoče rodbine: KASTELIC — FLERŠ — TEŠAR — SIRNIK

Uradništvo in delavstvo tovarne usnja L. Laurich, Konjice, sporoča tem potom žalostno vest, da je njen nad vse spoštovani senior - chef, gospod

Lorenc Laurich

dne 20. oktobra 1931 v Grazu v 67. letu svojega dela in napredka polnega življenja, po dolgem vdanoprenašanem trpljenju, mirno v Gospodu zaspal.

Z dragim preminulim smo izgubili dobrega gospodarja in voditelja, katerega bomo ohranili vedno v nepozabnem in hvaležnem spominu.

Konjice, dne 21. oktobra 1931.

Uradništvo in delavstvo

12856

Globoko užaloščeni sporočamo, da je bil naš ljubi, srčno dobri oče, tast, stari oče, gospod

Lorenc Laurich

tovarnar usnja

v torek, dne 20. oktobra po dolgem in težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 67. letu starosti, odpoklican v večnost.

Dragi preminuli bo v četrtek, dne 22. oktobra ob 9. uri svečano blagoslovljen v hiši žalosti v Grazu, Schubertstrasse 73. Nato bo prepeljan v Konjice, kjer bo pogreb v petek, dne 23. oktobra ob 4. uri popoldne.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 24. oktobra ob 8. uri v župni cerkvi v Konjicah.

KONJICE - GRAZ, dne 21. oktobra 1931.

Fritz Wagner, Karl Wagner,
zeta.

Alfred Laurich, Anny Wagner,
Gretl Wagner, Erna Laurich,
otroci.

Anne — Marie, Erna, Herta,
Karl, Heinz,
vnuki.

V imenu vseh sorodnikov.

12855